

ZIVA ZAJEDNICA

Tako
neka
svijetli
vaša
svjetlost
pred
ljudima

- Domovina je teško pitanje
- Muke sa „srpsko-hrvatskim“ jezikom
- Smotre crkvenih zborova
- Misijske obljetnice
- Čestitka iz Den Haaga

Poštuj oca svoga i majku svoju,
da imadneš dug život na zemlji
koju ti dade Jahve,
Bog tvoj.

(Izl 20,12)

Foto: Damir Fabijanić

Poteškoće s mjesečnim listom

U suvremenoj medijskoj dinamici mjesečni listovi uglavnom gube trku. I to ne samo kad su u pitanju vijesti, nego i priloge drugih vrsta. „Živa zajednica“ izlazi 10 puta godišnje (s dva dvobroja siječanj/veljača i srpanj/kolovoz). Njezino izlaženje nije vezano vremenski odnosno datumski, tako da se ne mora uvijek pojaviti početkom mjeseca, kako se obično očekuje. Ritam izlaženje našega lista je uglavnom vezan uz polovicu mjeseca, ali ponekad i uz veće blagdane, kao što su Božić, Uskrs, ili ljetni praznici.

Očito je naime da vijesti s mnogih naših misija nisu i ne mogu biti aktualne. Mnoge su naime već ranije objavljene u nekim drugim sredstvima priopćavanja (dnevni listovi, radio, televizija...), a druge nam se opet pošalju vrlo kasno, pa i po nekoliko mjeseci kasnije. Ograničenost prostora je također još jedan razlog da neke vijesti i priloge objavljujemo sa zakašnjenjem. To ćete, dragi čitatelji, zamijetiti i u ovom našem izdanju. Ipak i te vijesti i priloge ima smisla objavljivati u ovom listu, jer je on svojevrsna kronologija zbivanja u našim zajednicama. To je osobito važno kada se radi o reportžama s više fotografija.

Da bismo ipak bili dinamičniji, ubuduće ćemo mnoge takve vijesti skraćivati dajući im brzojavni oblik. Isto tako ćemo pozornost dati životnim temama: vjera, zdravlje, pastoral, domovina, kultura. U nadi da ćete nas u tomu podržati, srdačno vas pozdravljamo. **Uredništvo**

ŽIVA ZAJEDNICA LEBENDIGE GEMEINDE

60435 Frankfurt am Main
An den Drei Steinen 42
Tel. (0 69) 95 40 48-0
Fax (0 69) 95 40 48 24

Herausgeber/
Izdavač: Kroatenseelsorge in Deutschland
Verantwortlich/
Odgovara: Josip Klarić
Chefredakteur/
Glavni urednik: Anto Batinić

Redaktion/
Uredništvo: Stanka Vidačković, Jura Planinc,
Ivek Milićec, Jozo Sladoja, Jozo Župić
Mitarbeiter/
Suradnici: Željka Čolić, Dijana Tolić, Alen Legović,
Marko Obert, Vlatko Marić

Layout: Ljubica Markovica

Lithos +
Seitenmontage: Fotosatz Service Bauriedl
64546 Mörfelden-Walldorf

Druck: Spenglers Druckwerkstatt GmbH
64572 Büttelborn

Jahres-
bezugspreis: DM 30,- incl. Porto (s poštarinom);
za ostale europske zemlje: DM 40,-
za prekomorske zemlje: DM 60,-

Bankverbindung: Konto Nr. 129072 (BLZ 500 502 01)
bei der Frankfurter Sparkasse

Piše: Anto Batinić

Domovina je teško pitanje

Čini se da je povjerenje dijaspore definitivno prokockano. Pitajte naprimjer one koji su uložili novac u hrvatske banke koje su propale.

Susret iseljenika i radnika u inozemstvu s domovinom pobuđuje uvijek različite osjećaje i dojmove. Već je poznato da naši ljudi iz inozemstva posjećuju domovinu nekoliko puta godišnje, ponajviše u povodu ljetnih godišnjih dopusta a potom za Božić, Uskrs ili neku drugu značajniju prigodu. Zapaženo je međutim da je proteklih božićnih i novogodišnjih blagdana vrlo mali broj naših iseljenika i radnika bio u domovini. Prigodom blagoslova kuća svećenici su morali zaobići mnoge gastarbajterske ili iseljeničke kuće jer u njima nije bilo nikoga.

Mora se priznati da se početno oduševljenje domovinom polako topilo i sve više pretvaralo u neraspoloženje i razočaranje. Domovina je za takvo raspoloženje dala i daje i previše razloga. Ne radi se samo o politici, jer ljudi znaju da je politika posao za strpljive, mudre i snalažljive. Unatoč određenim političkim uspjesima koje je postigla sadašnja hrvatska vlast, ipak se ne mogu predvidjeti ni neuspjesi, osobito vanjskopolitički (politika prema BiH, neulazak u PHARE program, stalno odlaganje primanja u EU i NATO, latentne sankcije, nesuzbijanje neprestanog makar i neopravdanog pritiska Haaškoga suda itd.). Na unutarnjem planu je na djelu nevjerovatna politička nepismenost i netolerancija, kako na strani vladajuće stranke tako i oporbe.

Iseljenike i radnike u inozemstvu zabrinjavaju osim toga i drugi stvarni problemi, kao što su slabe ceste, razvoj divljeg kapitalizma i tajkunstva, skupoća, korupcija, privatizacijske malverzacije, protekcionizam, zaduženost, kašnjenje mirovina i naknada, problematična opća ekonomska i financijska situacija. Tko iole prati stanje u domovini može uz ovo nadodati još mnoštvo primjera. Ne pišemo dakle ni o čemu ekskluzivno novom. Iseljenici međutim ponajprije osjete razliku na cestama, a u cestogradnji se sigurno moglo mnogo više učiniti (osobito glede povezivanja s hrvatskim jugom). Dotad se samo iz vlastita iskustva možemo složiti s A. Tomićem koji nedavno zapisa: „Dapače, vozite se tako našom magistralom i svih dvjesto osam kostiju u vašem tijelu zna da se vozite našom magistralom i proklinje ministra prometa, a onda golemo janje naslikano na bočnoj fasadi neke krčme bolno vam nadraži očni živac i učas se pokrene složen biokemijski pro-

ces koji na svojem cilju, u kori velikoga mozga izazove paničnu, upravo neljudsku glad zbog koje se umalo ne strovalite s autom u grabu pokraj ceste. VRUČA JANJETINA... To je valjda jedincati primjer na čitavu planetu gdje reklama nije lijepa... Je li naoko nevino janje s raznja zapravo jedna zloćudna pojava koja nas 'gura u neke nove balkanske asocijacije'?" (Slob. Dalmacija, 29.1.1999.) Možda su i zbog toga naši ljudi ovoga puta u manjem broju pošli u domovinu.

O svakoj od navedenih anomalija suvremenoga hrvatskoga društva da se raspravljati nadugo i naširoko. Ekonomsko stanje je međutim mjerilo svake politike, a to stanje je u domovini – katastrofalno. I ovdje su ljudi postali alergični na tzv. tajkune ili skorojevičke bogataše koji svojom gramzivošću ne razaraju samo pojedina poduzeća nego kompletnu nacionalnu ekonomsku osnovicu. Mnogi iseljenici su već imali i još uvijek imaju posla s korupcijom i podmićivanjem. Od njih se traži veći mito i za najmanju potvrdu.

Neki su opet uložili novac u banke (imena im znate!) koje su nudile iznimno visoke kamate i time postale poznate preko noći. Ali, kako došle, tako i otišle, tj. propale. Te su se banke naveliko reklamirale i u iseljeništvu. Sada mnogi ljudi muku muče kako da dobiju barem dio uloženoga novca natrag i proklinju dan kada su ga uložili u hrvatsku banku. Ništa bolje nije s ulaganjem u hrvatske proizvodne pogone. Čini se da je povjerenje dijaspore definitivno prokockano. Hoće li itko odgovarati za to i tko će nadoknaditi štete, kako političke, tako i materijalne?

Zato i ne čudi izostanak velikog posjeta naših radnika i iseljenika domovini i njihov ostanak u krugu obitelji u inozemstvu. Kako li je tek našim ljudima u domovini, koji se uvijek moraju ponižavati i ići u „shopping“ u susjedne zemlje?! Domovina je za dijasporu postala uistinu teško pitanje, a očigledno i dijaspora za domovinu (barem kad je u pitanju posebna lista). Dok se nekada hrvatsko iseljeničtvo brutalno omalovažavalo, iskorištavalo i diskvalificiralo politički, a sada ulagivački, dotle se to iseljeničtvo sada od domovine drži podalje korupcijom, skupoćom, pro-nevjerama, neradom, finacijskim i drugim skandalima. Domovina je teško pitanje. Postoje načini da i dijaspora na njega adekvatno odgovori, zar ne? ■

Muke sa „srpskohrvatskim“ jezikom

Poštovano uredništvo, ovim svojim prvim pismom u novoj godini želim se osvrnuti na probleme s hrvatskim jezikom u inozemstvu. Žalosna je činjenica da se diljem SR Njemačke, a i diljem svijeta, još uvijek i na mnogim slavističkim katedrama predaje nepostojeći jezik pod unitarističko-političkim nazivom „srpskohrvatski/serbokroatisch.“ Taj se polutansko-hermafroditiski „jezik“ u nekad jugokraljevskoj, hegemonističkoj diktaturi zvao – srpskohrvatskoslovenački, što danas i oni koji to znaju, ili bi trebali znati, jednostavno prešućuju i ignoriraju. (Kako bi se njemačka riječ „Theater“ mogla prevesti na taj „jezik“: kazalište-gledalište-pozorište: Kazagle-pozom ili nekako slično).

Znamo da je velikosrpska propaganda desetljećima intenzivno širila laži o tomu da je to jedan te isti jezik i da su razlike tako male, da se mogu zanemariti. Ako samo u „Razlikovnom rječniku“ pok. Brodnjaka ima oko 30 000 pronađenih razlika, a jedan kroatist-amater pronašao je oko 20 000 dodatnih riječi koje nije naveo g. Brodnjak, onda se nikako ne može govoriti o „neznatnim“ razlikama, a ne treba zaboraviti ni ostale velike razlike (gramatika, oblici, forma itd.).

Tu časnu zadaću i ustvari nacionalni interes trebali bi preuzeti na sebe ne samo hrvatski jezikoslovci i ustanove iz Zagreba, već i naša vlada zajedno s našim diplomatsko-konzularnim predstavništvima i hrvatskim iseljeništvom, koje je ustvari na tom području radilo uglavnom amaterski i besplatno. Sada rade u vladi plaćeni stručnjaci i za tu važnu problematiku, ali se do sada nažalost vide jako mali rezultati.

Pozitivno je da se u „Matici“ br.11/12–1998. počelo pisati baš i o tome. U razgovoru s dr. Radovanom Fuchsom, pomoćnikom ministra znanosti i tehnologije, u čijem su sastavu i lektorati hrvatskog jezika u svijetu saznajemo: „To nasljeđe nije tako lako slomiti, prevladati... Jedan podatak je indikativan: u popisu svjetskih jezika u UN nema hrvatskog kao samostalnog jezika“. Budući da je jedno od osnovnih ljudskih prava upravo i pravo svakog pojedinca i svakog naroda na svoj jezik, nekorektno je protupravno je takvo ponašanje neinformiranih birokrata u UN. Ali opravdano postavlja se i pitanje: „Zašto do sada nije izgleda ništa učinjeno da se ta nemoguća praksa UN prekine?“ Možda je ipak nešto učinjeno, ali se rezultati ne vide još, zato bi bila dužnost odgovornih faktora u Zagrebu da nas

obavijeste o poduzetim koracima i o razlozima nepriznavanja. Siguran sam da bi se našla skupina Hrvata, koji bi mirno prosvjedovali pred zgradom UN i štrajkali glađu a moglo bi se provesti akciju slanja pisama i prosvjednih telegrama UN u New Yorku. Žalosno je ipak, da je poduzeće Langenscheid u Njemačkoj tiskalo 1996. rječnik Hrvatsko-njemački kojega je sastavio jugoslavist dr. prof. Reinhard Lauer a u njemu ima i previše srpskih riječi („ajkula“, „Švajcarac“ ima dok „Švicarac“ nedostaje, „ostrvo“, „opština“, „pacov“, „pakovati“ itd.) Taj je profesor istovremeno i član SANU Beograda i JAZU/HAZU u Zagrebu. Na katedri tog profesora (oženjena Hrvaticom) u Göttingenu još se uvijek predaje „srpskohrvatski jezik“, a taj isti „jezik“ predaje i ovdje u Berlinu jedna njegova bivša studentica-Srpkinja. Tvrdi se da su hrvatski i srpski dva vrlo slična jezika, ali slični su i slovački i češki pa nitko nije došao na ideju da izmišlja nekakav „čehoslovački/slovačkočeški jezik“. Padom Jugoslavije zauvijek je nestao i taj hibridni naziv „srpskohrvatski“ a sada čak u Ustavu SR Jugoslavije kaže se da je u uporabi srpski jezik. Taj naziv „jezika“ je ustvari politički a ne lingvistički termin, koji ne bi smio više nikada postojati jer on ne postoji ni *de iure* ni *de facto*. Činjenica je da su mnogi lektori i profesori „jugoslavisti“ bili desetljećima u zabludi, besplatno su ljetovali na Jadranu u hotelima raznih „službi“ s kojima su bili povezani, ali to danas ne žele javno priznati, tako da su za njih još i danas „deva“ i „djeva“ jedno te isto kao i „dojenče“ i „odojče“.

Prof. dr. Josip Matešić, koji odlično poznaje teškoće i probleme u svezi s podučavanjem hrvatskog jezika u inozemstvu, žali se na nedostatak rječnika i osnovne stručne literature na 36 sveučilišta u Njemačkoj gdje se predaje „serbokroatistika“ i kaže: „Zašto Hrvatska, često se

pitamo, ne šalje slavističkim institutima u Njemačkoj bar nešto stručne literature kao što to rade Srbija, Makedonija i drugi, ne samo za kroatistiku već i za predmet „civilizacije“, dakle o narodu, kulturi, povijesti, kada znamo da nešto prevedene literature o tome ipak ima. A da bi hrvatski jezik, ne samo po imenu nego i po sadržaju postao ravnopravan član s ostalim slavenskim jezicima. Treba opremiti seminare i institute barem osnovnom stručnom literaturom, stručno osposobiti djelatnike za lektorsku službu i uporno podržavati ideju uvođenja kroatistike kao studijskog predmeta na slavističkim katedrama.“

Poznato je da je srpski kralj-diktator maštao i o jednom narodu i o jednom jeziku, ali ti stari modeli i iluzije odavno su preživjeli, iako još uvijek razni nostalgici maštaju o nekom novom „jugoslavenskom jeziku“ po starom receptu...

Mislim da bi se pitanje financiranja tog projekta moglo svakako riješiti i uz pomoć naše dijaspe, jer je samo stvar vremena kada će se umjesto „jugoslavistike“ ravnopravno moći studirati i kroatistika na mnogim sveučilištima diljem svijeta. To se za sada uspjelo postići zaslugom hrvatskog iseljeništa samo na sveučilištu u Australiji (Sydney) i u Kanadi (Waterloo i Toronto).

Vjerujem da bi se u taj pothvat rado uključili naši tumači i prevoditelji, nastavnici i svi hrvatski intelektualci koji „privremeno“ žive i rade izvan Hrvatske.

Postoji namjera da se osnuje radno tijelo „Lingua Croatorum“ preko kojega bi se koordinirao rad i djelatnost o tom pitanju. Sigurno postoje razne mogućnosti i prilike djelovanja. Tako je jedan naš prijatelj Nijemac predložio da se Hrvati iz raznih zemalja obrate prof. dr. H. Schlosseru u Frankfurt koji traži „Das Unwort des Jahres“ (najgoru riječ godine) i da navedu da je to riječ „serbokroatisch“, koja je za njih ujedno i uvreda.

Lucian Brumnjak, Berlin

OBAVIJEST WDR na hrvatskom srijedom i subotom

Od 1. siječnja ove godine došlo je do preoblikovanja ARD-ova emitiranja na stranim jezicima, kao i do promjene vremena za emitiranje. Emisija WDR-a pod imenom „Radio Forum“ emitira se svakim danom u 20 sati, a sastoji se od desetminutnog magazina vijesti. Nakon toga slijedi polusatna emisija na raznim jezicima.

Ta emisija se na hrvatskom jeziku emitira **srijedom i subotom od 20 do 20,30 sati**. U istom vremenu emitira se ponedjeljkom i četvrtkom na srpskom, a utorkom i petkom na bosanskom jeziku.

Zanimljivo je da se od ove godine svake subote, također na hrvatskom jeziku, emitira propovijed ili duhovna misao koju priređuju svećenici i pastoralni suradnici hrvatskih katoličkih misija u Njemačkoj.

Suvremena slika oca

Danas je u krizi slika oca, njegova uloga u obitelji i u životu djeteta. Slika oca je vrlo česta u religioznom pa i u kršćanskom govoru. Crkva nas poziva na razmišljanje o Bogu kao našem Ocu.

Obiteljski simboli u religioznom govoru

Slike obiteljskog života se vrlo često koriste u oslikavanju društvene, religiozne i duhovne stvarnosti, kako u pozitivnom tako i negativnom smislu. Obitelj se koristi u političkom, socijalnom, religioznom, pa i komercijalnom govoru. Rijetki su političari koji ne koriste obitelj za pridobivanje glasača. Sociolozi svoje stvarne društvene analize zasnivaju na analizama stava obitelji prema sociološkim promjenama. Obitelj im služi kao stvarni pokazatelj promjena koje određeni elementi unose u društvo. Religiozni govor je gotovo uvijek nabijen obiteljskim simbolima. Gotovo da nema religioznoga govora koji ne sadrži obiteljske simbole, a koji izražavaju najpotpunije i najstvarnije dubinu i stvarnost religioznog sadržaja. Čovjek kao biće osjetljiv je na obiteljske simbole. Očito je da je slika majke jako upečatljiva. Rijetki su oni koje slika majke ne natjera na razmišljanje, sjećanje. Rijetki su oni koji se ne sjete svoje brižne majke koja se brinula i žrtvovala za svoju djecu, obitelj. Sigurno je majka jedna od najčešće opisanih tema. Gotovo da nema pjesnika i pisca koji joj nije posvetio barem jedan tekst. Majka je često, u patriotskom viđenju društvenog življenja, slika domovine. Brižnoj majci suprotnost je loša majka, koja je izgubila dobre karakteristike, te ona žena koja bi trebala nadomjestiti izgublenu majku, ali joj nedostaje srca i volje da to ostvari – maćeha. U religioznom razmišljanju, kod kršćana, slika majke vrlo često se pripisuje Crkvi. Takvi opisi Crkve kao majke svakodnevno se susreću u kršćanskom govoru.

Slika djeteta u literaturi i u društvenim znanostima vezana je uz slike oca i majke, te uz odnos prema njima kao akterima zajedničkog življenja i sudjelovanja u društvenom životu. Dijete je objekt ali i subjekt odgoja. Stoga je dijete predmet pažnje majke i oca.

Slika oca, sa svim atributima koji joj pripadaju, predmet je analize i razmišljanja svih društvenih znanosti. Kod nekih društvenih znanosti, kao kod psihoanalize, slika oca postala je jedna od prvih stvari koje se analiziraju. Moglo bi se ustvrditi da je za neke psihoanalitičare slika oca postala prioritet analize kada je u pitanju traženje uzroka neuroze i psiholoških poremećaja. Tu se mogu naći gotovo sve moguće pozitivne karakteristike slike oca ali isto tako su opisane i brojne nastranosti i iskrivljenosti onoga kojeg dijete zove ocem. Zapravo te negativnosti su suprotnost slici oca. Da bi bio otac u pozitivnom smislu riječi „otac“, otac bi trebao djetetu biti zaštita i uzor. Ali čovjek i njegov svijet nisu idealni. To je svijet u kojem čovjek iskazuje svoju plemenitost i svoju perversnost. Čovjeku u sukobu sa samim sobom i svojim svijetom

psihoanalitičari pokušavaju otkriti stvarnost u kojoj živi, relativizirati je, prihvatiti je ili promijeniti.

Poimanje Boga kao Oca

U našem današnjem svijetu obitelj je u krizi. Ali još je više u krizi slika oca, njegova uloga u obitelji, te još više njegova uloga u životu djeteta. Sve češće se u društvu susreće tendencija da se uloga oca svede samo na darivatelja života koji neće imati nikakvu drugu ulogu u odgoju i u životu djeteta. To je posebno vidljivo u zemljama koje su proživjele „seksualnu revoluciju“, te u zemljama gdje je na djelu ekstremni feminizam, odnosno gdje su homoseksualne zajednice brojne. Vidljivo je to i iz nastojanja u zapadnim zemljama da se homoseksualne zajednice izjednače s obitelji u pravima i dužnostima. Time se polako utire put da se još više izgubi slika oca, pa i majke. Tako se stvara društvo gdje otac i majka ne igraju svoje stvarne uloge. Otac i majka postaju samo glumci oca i majke od nekoliko sati, tjedana, mjeseci ili godina. Pravi otac i majka, u smislu odgojitelja, darivatelja života u društvu, postaju škola, televizija, ulica...

U religioznom i religijskom govoru slike oca i majke prisutne su do te mjere da je nemoguće bez njih izreći kršćansku stvarnost vjere. Slika oca, majke, djeteta, obitelji su pojmovi koji su nabijeni religioznim smislom. Bez ovih pojmova nemoguće je izreći povijest spasenja, odnosno ovim pojmovima najbolje se izriče povijest spasenja i njezina stvarnost u čovjekovoj svakodnevici. Stoga je potrebno upitati se kako danas, kad je obitelj, ali isto tako i uloge oca i majke dovedene u krizu, taj govor može biti nosilac spasiteljskog navještanja? Ovo je pitanje jako ozbiljno. Odgovor na njega nije jednostavan, budući da nije dovoljno samo konstatirati kako je govor koji se sada rabi izgubio pravi smisao. To posebno je očito danas kad nas Crkva poziva na razmišljanje o Ocu, o Bogu kao našem Ocu. Taj poziv je ozbiljan poziv jer je vezan uz bit kršćanske vjere. Ukoliko ovaj pojam izgubi svoj pravi smisao u čovjekovoj društvenoj pa time i religioznoj stvarnosti, time kršćanska vjera gubi svoju spasiteljsko-otkupiteljsku dimenziju. Poziv Crkve na razmišljanje o Ocu ima dvostruki smisao. Poziv na otkrivanje Boga kao Oca, ali i otkrivanje čovjekove stvarnosti koja bi trebala biti slika za izričaj ali i sredstvo za otkrivanje prave slike Boga.

Čekajući da se u sljedećem broju „Žive zajednice“ zajednički podsjetimo na biblijski govor o Bogu kao Ocu, te kako je taj govor izrečen kroz slike zemaljskog oca, pozivam svakog od nas da se zamislimo nad slikom oca koju nosimo u sebi. Kakve osjeća ta slika budi u meni? Da li mi ona može nešto reći o Bogu kao Ocu.

P. Heldt-zak

Na obalama rijeke

Smotre crkvenih zborova (Mannheim 13.12. – odrasli; Stuttgart 20.12. – mladi; Frankfurt 31.1.1999. – dječji) su pastoralna novost i osvježanje u pastoralu hrvatskih katoličkih misija u Njemačkoj. Svrha smotri: promicanje liturgijske zbarske glazbe i zbarske duhovne glazbe općenito, poboljšanje kvalitete bogoslužja i susreti. Na prvoj smotri odraslih zborova u Mannheimu nastupilo 11 zborova, u Stuttgartu šest zborova mladih, a u Frankfurtu će nastupiti osam dječjih zborova.

U crkvi Sv. Duha u Mannheimu, u kojoj Hrvati svake nedjelje slave misu, 13.12.1998. u 12 sati, održana je prva Smotra crkvenih zborova hrvatskih katoličkih misija u Njemačkoj. Smotru je priredio Hrvatski dušobrižnički ured

iz Frankfurta u suorganizaciji Hrvatske katoličke misije Mannheim. Pjevačice i pjevače iz jedanaest misija (Düsseldorf, Rosenheim, Wiesbaden, Hamburg, Gaggenau-Rastatt, Waiblingen, Stuttgart, Offenbach, Frankfurt, Ludwigs-

hafen, Mannheim), u prepunoj crkvi i u blagdanskom raspoloženju pozdravio je najprije domaćin, vlč. Vinko Radić, voditelj Misijske Mannheim. Misu je predvodio fra Josip Klarić, delegat za hrvatsku pastvu u Njemačkoj, a suslavili su dr. Josip Mrkonjić, voditelj Misijske Hamburg, i fra Anto Batinić, urednik „Žive zajednice“. Delegat Klarić je u propovijedi naveo i svrhu održavanja smotre crkvenih zborova: odavanje hvale i slave Bogu, poticanje na obraćenje i pobožnost, promicanje liturgijske zbarske glazbe i zbarske duhovne glazbe općenito, navješćivanje Božje dobrote i poboljšanje kvalitete bogoslužja u našim zajednicama. „Vi propovijedate Evanđelje na svoj način i preko pjesme ljude privlačite k Bogu. Neka vam u tomu uzorom budu nebeski zborovi anđela. Vi ste živa pjevajuća Crkva, koja s anđeoskim zborovima čini veliki pjevački zbor. Slavite i veličajte Boga svojim pjesmama i pjevajte mu pjesmu novu“, naglasio je Klarić.

Pod misom su pjevali zajedno svi zborovi i puk u crkvi. Na orguljama je svirala s. Pavlimira Šimunović, a izvedbom je ravnao maestro Ivan Žan.

Zbor HKM Offenbach

Zbor HKM Hamburg

Od liturgijske pjesme do oratorija

Odmah po svršetku mise uslijedila je smotra. Svaki zbor je izveo po dvije skladbe duhovnoga značaja (liturgijske i prigodne). Od 22 izvedene skladbe jedna je božićna, osam marijanskih, tri euharistijske, tri su posvećene Bogu Ocu, tri Isusu Kristu, jedna Duhu Svetom, a tri su prigodnoga značaja. Svaki je zborovoda izabrao skladbe prema mogućnostima i afinitetima svoga zbora. Na programu su bile dvoglasne,

njemačkih pjevamo

troglasne i četverglasne skladbe domaćih i stranih autora.

Od stranih autora izvedene su skladbe: M. Haydna, J.S. Bacha, J. Engelhardta, M. Stöcklina, I. Hladnika, J.B. Molitora i A.E. Grella; od domaćih: A. Canjuge, T. Fosić, M. Žigrić, P. Crnkovačkog, A. Klobučara, I. Žana i Š. Marasovića. Izveden je i „Kyrie“ iz Ukrajine te božićna „Raduj se grade Nazaret“. Radi se o skladbama jednostavnije „tonske grade“, ali i o složenijim formama, duljeg trajanja i većih tehničkih i izvođačkih glazbenih zahtjeva. Neke su skladbe izvedene uz orguljsku pratnju, a neke a cappella.

Obogaćenje smotre su osobito skladbe domaćih autora: „Hvalospjev hrvatskom narodu“ (P. Crnkovački), „Tko je ona“ (S.T. Fosić), „Isus Krist“ (A. Klobučar), „Sva naša proleća i cvijeća“ (Š. Marasović) i oratorijska skladba „Na obalama rijeka babilonskih“ iz oratorija „Babilonsko sužanjstvo“ (I. Žan). Smotra je započela skladbama „Svi klinimo Kristu“ i „Majko ljubežljiva“ u dvoglasnoj izvedbi zbora HKM Düsseldorf. Iako pretežito sastavljen od ženskih glasova, zbor je pjevajući a cappella zvučao skladno, intonativno sigurno i ritmički precizno. Zbor HKM Rosenheim izveo je četverglasno Canjuginu „O sveta hostijo“ te dvoglasnu skladbu „Kraljici mira“. Dvoglasnim pjevanjem predstavio se zbor iz Wiesbadena pjevajući poletno „Raduj se grade Nazaret“ i vrlo muzikalno „O Duše, vječna radosti“. Premda brojčano malen, zbor je predstavio kompaktnost i ljepotu komornoga muziciranja. Homogenošću i raspjevanošću predstavio se mješoviti zbor HKM Hamburg izvođeci četverglasno „Pelikane nježni“ i troglasno „Kao Marija“, obje uz orguljske pratnje. Izniman dojam ostavila je skladba „Dajte mi sladak pjev“, za sopran i flautu solo, uz pratnju zbora i orgulja, u izvedbi zbora HKM Gaggenau-Rastatt. Zbor je uspješno otpjevao i četverglasnu skladbu „O Bože, nisam vrijedan“ M. Haydna.

Mješoviti zbor HKM Waiblingen predstavio se izvođeci četverglasnu sklad-

Zbor HKM Rosenheim

Zbor HKM Mannheim

Zbor HKM Frankfurt

Zbor HKM Waiblingen

Zbor HKM Ludwigshafen

Zbor HKM Wiesbaden

bu „Tko je ona“ (u Es duru), a zvučao je skladno i muzikalno. Osobito lijepo zvučala je trotaktna „solo fraza“ u izvedbi sopranistice zbora. Troglasni ženski zbor otpjevao je posebno nadahnuto i vrlo uspješno skladbu „Sva naša proljeća i cvijeća“. Muzikalan i suptilan a capella zbarski slog predstavio je zbor HKM Stuttgart u kojem su mekoćom tona osobito imponirali sonorni muški glasovi pjevajući „O pruži mile ruke“ i „Slavim te, Gospode“. Ukrajinski „Kyrie“ predstavio je vrlo muzikalno zbor HKM Offenbach, koji većinom čine mlade pjevačice i pjevači. Rutinski je otpjevao „Okrunjena Majko mila“ te time dao do znanja da njegovo vrijeme „tek dolazi“.

Impozantnim zvukom predstavio se zbor iz Frankfurta pjevajući „Hvalospjev hrvatskom narodu“ (P. Crnkovačkog) i skladbu „Isus Krist“ (A. Klobučara). Brojčano snažan (preko 60 članova) zbor je pokazao zavidnu snagu i ljepotu zorskog muziciranja. Svakako valja spomenuti i zbor HKM Ludwigshafen koji je muzikalno a capella izveo četveroglasnu skladbu „O duša naših hrano“ i uz orguljsku pratnju stilski vrlo uvjerljivo Arcadeltovu „Ave Maria“.

Posljednji su nastupili domaćini, zbor HKM Mannheim, a izveli su skladbu „Na obalama rijeke babilonskih“ (iz oratorija „Babilonsko sužanjstvo“) I. Žana. Bila je to praižvedba pod ravnanjem samog autora. Plač i tuga Izraelaca u ropstvu i tudini opjevani su i izraženi melizmatički na vokalima „A“ i „O“ u piano dinamici. Pjevajući a cappella zbor je pokazao zavidnu vokalnu tehniku i izuzetan smisao za interpretaciju. „Nek se osuši desnica moja, Jeruzaleme, ako tebe zaboravim“, izražena je snažno u forte dinamici. Skladba je teška za izvođenje zbog ritamskih grupa (trile, šesnaestinke), polifonih i homofonih dijelova, promjena tempa i dinamike, što pruža niz agogičkih nijansi za izvođenje. Zbor je pokazao zavidnu voklanu tehniku i izuzetan smisao za interpretaciju, pjevajući vrlo koncentrirano, kao i skladbu „Istina tvoja do vijeka ostaje“.

Laudate omnes gentes

Na kraju smotre delegat Klarić je zahvalio svim pjevačicama i pjevačima i voditeljima svih zborova podijelio spomenice na ovu prvu smotru crkvenih zborova hrvatskih katoličkih misija u Njemačkoj. Potom su svi zborovi, pod ravnanjem maestra Žana, za kraj otpjevali svečanu skladbu „Laudate omnes gentes“. Pjevala je zapravo cijela crkva, koja je toga dana bila prepuna pjesme, radosti, topline i svjetla, kao i boje velike rozete iznad kora, koja simbolizira duhovski događaj. Ovu smotru su kao svečani duhovski događaj shvatili i svi zborovi, jer su pjevačice, pjevači i dirigenti bili prikladno svečano i jednoobrazno odjeveni ili su pripadnost svome zboru označili posebnim šalom, kravatom ili košuljom. Smotru su ozbiljno primili i nazočni vjernici, koji su do kraja disciplinirano, pozorno i pobožno pratili sve izvedbe. S pravom se može kazati da nismo ni znali koji potencijal i koje bogatstvo liturgijske glazbe i pjesme imamo u našim misijama. Taj potencijal je trebalo javno pokazati, a tim bogatstvom se i javno podičiti. Upravo je to učinjeno ovom smotrom. Isplatio se trud pjevačica i pjevača, kao i njihovih voditelja.

Oni su svoje slobodno vrijeme žrtvovali, ispunili ga pjesmom i glazbom, te proslavili Boga i obrađovali druge ljude. Iako se radilo o zborovima odraslih, u mnogim je zborovima bilo vrlo mladih pjevačica i pjevača. Sigurno je međutim da je najstariji pjevač bio gosp. Cvitanović, rođen 1925. kod Mostara, koji je nastupio u zboru iz Ludwishafera.

Misija Mannheim je u svojim prostorijama nakon službenog programa priredila zakusku za sve zborove, gdje se spontano razvila pjesma i nastavilo veselje. Toga dana se pokazalo da hrvatski iseljenici i radnici već više desteljeća pjevaju liturgijske i duhovne pjesme na obalama rijeka njemačkih, od njemačkoga sjevera do juga, te da i na taj način iskazuju svoju vjeru u Boga, kao i čežnju za domovinom.

Ivan Žan

Anto Batinić

Zbor HKM Düsseldorf

Zbor HKM Gaggenau-Rastatt

Zbor HKM Stuttgart

Zbor mladih HKM Ludwigsburg

Zbor mladih HKM Frankfurt

Zbor mladih HKM Offenbach

STUTTGART – PRVA SMOTRA

O dođ k

Crkva sv. Eberharda, koja se nalazi usred stuttgartske pješačke zone, bila je i te nedjelje ispunjena do posljednjega mjesta. Štoviše, tražilo se mjesto više, a mnogi su morali stajati. Ne samo radi božićne ispovijedi, nego i radi mladih ali ozbiljnih i odličnih pjevačica i pjevača crkvenih zborova mladih hrvatskih katoličkih misija. Ta četvrta nedjelja došašća bila je njihov dan, dan njihove duhovne pjesme, kao najodličnija priprava za božićnu radost. Oni su toga jutra doputovali s raznih strana Njemačke: iz Frankfurta, Offenbacha, Ludwigsburga, Gaggenau-Rastatta, Darmstadta, a prijateljski su ih dočekali mladi domaćini iz Stuttgarta.

Smotra je započela redovitom misom u 15 sati koju je predvodio delegat fra Josip Klarić. Njega i mlade pjevače pozdravio je fra Marinko Vukman, voditelj Misije. Za vrijeme mise pjevali su zajedno svi mladi, a predvodili su ih solisti iz Stuttgarta. Na orguljama je svirala s. Nevenka Tadić, dok je izvedbom ravnao mo Ivan Žan.

Odmah po svršetku mise i službeno je započela smotra zborova. Izvedeno je 12 duhovnih skladbi domaćih i stranih autora: M. Regera, A. Canjuge, A. Klobučara, Lj. Stipišića, M. Leščana, s. L. Kozinović, I. Glibotića, te duhovne šansone P. Kinderića, A. Duvala i negro spiritual, kao i božićna „Oj djetesce moje drago“. Čuli smo polifone i homofone skladbe (dvoglasne, rjeđe troglasne), te jednoglasne duhovne šansone s dvoglasnim ili troglasnim pjevanjem pripjeva. Zborovi mladih izvodili su skladbe na tri načina: a capella bez pratnje, uz orguljsku pratnju i uz pratnju električ-

Bože, nama!

nih gitara i orgulja. Tijekom pjevanja solisti su koristili mikrofone. Zanimljivu novost donijeli su mladi iz Offenbacha koji su se njicali za vrijeme izvođenja skladbe „Zvona su njihanjem molila“, kao i mladi iz Gaggenau-Rastatta izvođeci skladbu „To je moj život“.

Čistoćom intonacije prednjačile su izvedbe „Tantum ergo“ (Frankfurt), „Rosite nebesa“ (Offenbach) i „Veliča“ (Darmstadt). Ponajbolji dojam ostavila je izvedba skladbe „Samo Bog je ljubav moja“ (a capella), s dinamičkim nijansama, ritamskom preciznošću i sigurnim glazbenim vodstvom. Izrazitom muzikalnošću istakla se solistica iz Ludwigsburga pjevajući „Molitvu“ P. Kinderića. Instrumentalisti iz Gaggenau-Rastatta svirali su skladno, dajući prednost pjevanju i podržavajući raspjevanog solistu.

Na ovoj prvoj smotri zborova mladih čuli smo raspjevanu mladost, koja je dojmila spontanošću i muzikalnošću. Pokazano je zanimanje za liturgijsku pjesmu Regerovala stila, Klobučareve neponovljivosti i Glibotičeve jednostavnosti, ali i za noviji način glazbenoga promišljanja izražen svjetovnom ili duhovnom šansonom. Na kraju je delegat Klarić vodio svim zborovima podijelio spomenice na ovaj zanimljivi glazbeni događaj.

Susret se malo kasnije preselio u dvoranu HKM Stuttgart, gdje su se domaćini pokazali iznimno gostoljubivima časteći mlade pjevačice i pjevače jelom i pićem. Sve je to dakako išlo uz pjesmu, glazbu i ples do kasno u noć, za što je najzaslužniji duo „Vrući led“ iz Göppingena.

Ivan Žan

Zbor mladih HKM Stuttgart

Zbor mladih HKM Gaggenau-Rastatt

Zbor mladih HKM Darmstadt

SUSRET HRVATSKIH STUDENATA
U HKM U BERLINU

Mladi o sebi

Na nedjeljnoj podnevnoj misi župnik fra Jozo Župić pozvao je sve prisutne studentice i studente da se pridruže popodnevnom „okruglom“ stolu. Koristim priliku da vam opišem što se iza navedenog pojma krije i kako je skup protekao. Iako odaziv nije bio mnogobrojan, prisutne studentice i studenti su spontano započeli razgovor i tako su se nizala mnoga pitanja i odgovori.

Župnik fra Jozo: Zašto je odaziv tako slab i gdje su naši mladi studenti?

Petar: Možda ste trebali navesti neke teme razgovora jer ovako studenti nisu znali što ih očekuje i o čemu će razgovarati.

Nina: Da, možda su se teme trebale najaviti i na taj način pobuditi interes mladih, ali meni osobno pojam „okrugli stol“ znači: mogućnost razgovora i diskusije, mogućnost da se upoznaju novi ljudi, razmijene mišljenja i iskustva.

Suzana: Ja sam danas prvi put došla na svetu misu. Prije tjedan dana sam došla u Berlin. Ovdje započinjem studij kroatistike i politologije i župnikovom najavom ugledala sam priliku da upoznam i ostale studente iz Hrvatske i da se pridružim studentskim aktivnostima.

Petar: Hrvatski akademski savez djeluje već godinama i susreti su se i prije organizirali. Berlinski HAS je najmnogobrojniji i najaktivniji u SRNjemačkoj. Susreti se organiziraju svaka dva do tri mjeseca.

Nina: Moram priznati da su susreti prilično rijetki. Zašto je tako?

Studenti mogu mnogo toga organizirati i pokrenuti. Treba dakle pobuditi interese, ali prvi korak je poziv da se pridruže kao i adekvatni program za mlade.

Župnik fra Jozo: Današnja mladost. Kada ste u društvu razgovarate o raznim temama, kao npr. rat, mir, ljubav, vjera, prijateljstvo, budućnost...

Suzana: Da, naravno, to se sve odvija spontano. Razgovaramo npr. o aktualnim događajima, različitim načinima života, koji proizlaze zbog različitih kultura, o prijateljstvu, ljubavi i budućnosti. A budućnost mladih na jedan način ovisi i o zajednici u kojoj živi i o mogućnostima koje ta zajednica pruža. Ali mnogo toga ovisi i o samoj osobi.

Nina: Da, slažem se s tobom. Osoba mora i sama biti spremna ne samo uzeti nego nešto i dati.

Petar: Ne smijemo zaboraviti da smo mi zajednica studenata u Berlinu i mi smo stranci.

Robert: Ima ljudi, mislim sada na Nijemce, kojima još uvijek nije jasno da Hrvatska postoji kao samostalna država.

Petar: Da, to isto ne smijemo zaboraviti i u svojim djelima i aktivnostima trebamo nastupati kao zajednica a ne kao Misija, kako nas ponekad proglašavaju.

Nina: Tema „stranac“ je jako opširna tema. Ja osobno nemam problema da se integriram u novo društvo i kulturu, ostajući vjerna svojim korijenima i dakako da uvijek koristim priliku da svoju zemlju, kulturu i tradiciju predstavim drugima.

Petar: Svaki pojedinac ima svoj pogled na tu temu. O tome bi se lijepo moglo razgovarati. Mene jako interesira ekologija i okoliš. Ali sam isto tako siguran da možda ne bi bilo odaziva na tu temu, jer mladi imaju svoje ideje ili probleme, bilo socijalne ili psihološke prirode.

Fra Jozo: Mladi razgovaraju o svemu. Kakav je odnos među mladima koji dolaze iz različitih kultura, da li postoje problemi prilikom razgovora?

Suzana: Pa, sada, zavisi. Moje društvo je mnogobrojno i susrećem se s raznim kulturama. Naravno da problema ima, ili bolje bi bilo da kažem da postoji nerazumijevanje, ali to je normalno, budući da mi Hrvati imamo svoj način života, mentalitet i tradiciju. Ali je lijepo o tome razgovarati i razmijeniti mišljenja. Kroz razgovor imam mogućnost neke nejasnoće i predrasude razjasniti.

Fra Jozo: Treće tisućljeće? Koja tema bi zanimala mlade?

Suzana: Ne bih se osobno mogla ograničiti i reći, eto to je najzanimljivije i slično. Sve je zanimljivo i sve je važno, pa razgovaralo se o vjeri, Bogu, župi, mladima, starima, ljubavi, društvu, za svaku temu se može nešto reći. Tko je u meni i kome sam ja potpora u vjeri? Koju i kakvu snagu očekujem od vjere? Svjesno promatram svoj okoliš i ako vidim da netko nešto dobro učini u toj osobi vidim uzor i dobivam inspiraciju da i ja činim dobra djela, pomažem ostalima i nastojim pozitivno djelovati na druge, npr. na moju braću.

I tako su se pitanja nizala, vrijeme je polako odmicalo, ali jedno je bilo sigurno, sastat ćemo se ponovno.

Svrha našeg sastanka je bila da povežemo studente, da ih potaknemo na zajedničke aktivnosti, na druženje, zabavu i radost. Ovo je bio naš prvi sastanak, ali ne i posljednji. Budite sigurni da ćete ponovno čitati o nama.

Nina Jukić

BERLIN

Diplomirao n

Na Freie Universität Berlin diplomirao je 11. prosinca hrvatski mladić Željko Vranić, čiji je diplomski rad imao naslov „CASH-FLOW-STEUER UND INVESTITION – DARGESTELLT AM KROATISCHEN STEUERSYSTEM“ (Porez i investicija prikazani na hrvatskom poreznom sustavu). Bio je to radostan dan za njegove roditelje Matu, rodnom iz Plastova kod Visovca, i majku Dragicu iz Imotskog, koja je nedavno, odjevena u hrvatski dres, trčala maraton u New Yorku. Oboje su došli u Njemačku 1969. godine. Upoznali su se u Berlinu, a Željko je rođen 10. kolovoza 1971. godine. Radosno su slavili diplomu svoga sina kojemu su čestitali mnogi njemački kolege, a stjecanje diplome proslavio je u centru

Željko Vranić proslavio stjecanje di

HKM, okružen prijateljima i prijateljicama, i Nijemcima i Hrvatima.

Željko je studirao gospodarstvo na Slobodnom sveučilištu Berlin, a specijalizacija u glavnom dijelu studija odnosila se na: porez, reviziju/računovodstvo i marketing. Svoj diplomski rad pisao je kod prof. dr. Eberharda Schulta. Željko je zahvalan i gosp. Tomi Šnajderu iz ministarstva za financije u Zagrebu koji mu je dao mnogo kvalitetnih informacija za njegov diplomski rad.

U svom diplomskom radu pokušao je razjasniti osnovnu koncepciju hrvatskog poreznog sustava. Ne radi se o

RÜSSELSHEIM

Mladi preuzimaju odgovornost

Sredinom rujna prošle godine u misijskim prostorijama sastalo se 20-ak mladih pripadnika Misije Rüsselsheim, kako bi poslušali poruke četvero uzvanika, koji su izrazili želju mlade iz Rüsselsheima upoznati s radom HDZ Mladeži u iseljeništvu a i u domovini.

Uzvanici su bili načelnik ministarstva povratka i useljeništva Nedjeljko Špilek, zatim glavni tajnik MHDZ-a Orlando Medo, predsjednik MHDZ-a Savezne

Republike Njemačke i tajnik MHDZ-ogranka u Ludwigshafenu Werner Janjić.

Gospoda Špilek i Medo su doputovali iz Zagreba, kako bi mlade Hrvate u iseljeništvu diljem Njemačke animirali za djelovanje i priključivanje u Mladež HDZ-a i kako bi uspavane ogranke ponovno motivirali i oživjeli njihov rad.

„Izuzetno sam impresioniran elanom i motivacijom kojom hrvatska mladež u iseljeništvu u raznovrsnim poljima djeluje, i na taj način njeguje svoj identitet, svoj jezik, svoju vjeru i svoj politički i kulturni život, ali bi mi bilo još draže da se vratite u domovinu i da vaš snažni potencijal upotrijebite u korist izgradnje i razvitka naše domovine Hrvatske“, poručio je mladima gosp. Špilek.

Mladi su se pretežno interesirali za pitanja formalnog karaktera, kao što su služenje vojnog roka, birokracija i mjestimice neljubazne usluge u hrvatskim konzulatima, te povratak. Gospodin Špilek je potom mladima odmah pružio priliku zapisati njegovu kontaktnu adresu, te je izjavio da će u budućnosti postojati izravni kontakt između ogranaka u iseljeništvu i Glavnog Stana MHDZ-a u Zagrebu.

Program MHDZ naglašava potrebu povratka mladih Hrvata u domovinu, što se ostvaruje omogućavanjem povo-

Naša suradnica
Dijana Tolić

ljnijih uvjeta školovanja i studiranja te poboljšanjem i utvrđivanjem pravnog sustava i konstantnom komunikacijom s Ministarstvom povratka i useljeništva. MHDZ-ogranci su također ostvarili dugogodišnje dobre odnose s „Junge Union“, kako bi pridonijeli jačanju pozicije Hrvatske u Europi. Zatim MHDZ posjeduje svoje vlastite Internet-stranice koje su u rujnu ove godine na izornoj konvenciji u Stuttgartu svečano puštene.

Nakon dvosatnog razgovora s mladima, donešena je odluka o oživljavanju rada već postojećeg ogranka Mladeži HDZ-a u Rüsselsheimu i biranju novog predsjedništva. Na izbornoj skupštini izabrani su:

Dijana Tolić za predsjednicu, Valerija Bogat za dopredsjednicu, Valentin Bogat za tajnika

Dijana Tolić

Valerija i Valentin Bogat

hrvatskom poreznom sustavu

sustavu nastalom neplanski i nasumce, već o sustavu zacrtanom u osnovi po znanstvenim kriterijima, što je Željko pokazao na primjeru poreza na dohodak i poreza na dobit. Glavni model kojim se služio bio je model „vrijednosti kapitala iz investicijskog računa“. S tim modelom analizirao je porezne učinke i neutralnost. Pod poreznom neutralnošću, u pravilu, razumijeva se situacija u kojoj na ekonomske odluke gospodarskih subjekata ne utječu porezni sustav i mjere porezne politike.

Uz to je prikazao razliku kako porez utječe na investicije u tradicionalnom (njemačkom) sustavu i u novom hrvatskom poreznom sustavu. Inače je hrvatski porezni sustav razvijen pod znatnim utjecajem njemačkih stručnjaka. Radi

se o reformskoj grupi koju čine prof. dr. Manfred Rose (Heidelberg), prof. dr. Franz W. Wagner (Tübingen), prof. dr. Ekkehard Wegner (Würzburg) i prof. dr. Joachim Lang (Köln).

Dvojac Wagner/Kiesewetter svojevrmeno su u jednom stručnom časopisu napisali da „hrvatski sustav oporezivanja dohotka i dobiti posjeduje teorijski utemeljenu koncepciju kojoj je cilj da porez bude neutralan u odnosu na poduzetničke poslovne odluke. Ovaj cilj je prema shvaćanju moderne znanosti o financijama jedan od najvažnijih zahtjeva koji se postavljaju pred porezni sustav, jer samo se tako sputava slobodni razvitak tržišnih silnica.“

Časopis „Der Spiegel“, br. 17/96, na str. 104 donosi: „Od 1994. godine Hrvatska svoje

građane i poduzeća oporezuje prema zamislima njemačkih ekonomista – ta zemlja ima vjerojatno najnapredniji

porezni sustav na svijetu.“ U tom smislu Željko je završio svoj diplomski rad s rečenicom: „Das kleine Land mit dem großen Steuersystem könnte also ein Modell für andere Länder sein“ (Mala zemlja s velikim poreznim sustavom mogla bi biti model za druge zemlje).

Čestitamo mladom ekonomistu i želimo mu mnogo uspjeha u budućnosti. Zanimljivo je da je Željko od 70 studenata bio jedini Hrvat u svojoj generaciji. Župnik mu je na dar predao pjesmaricu „Slavimo Boga“.

Jozo Župić

HAYINGEN-LAUTERDÖRFLE: OBITELJSKI SEMINAR

Perspektive i šanse hrvatske mladeži pri povratku u domovinu

Caritas Neckar-Alb, Migracijska služba Esslingen pod vodstvom socijalnog radnika gospodina Tome Čirka već osam-naest godina, uz veliku podršku njegove supruge Katice, organizira obiteljske seminare, okupljajući impozantan broj učesnika i eminentnih stručnjaka iz domovine i iz dijaspe. I program ovog seminara (11.-13.12.) brižno je pripremljen i održan u ugodnoj zimskoj atmosferi, u živopisnom krajoliku, planinskom dijelu Württemberga, Švapskim alpama.

Tema je bila vrlo aktualna: Perspektive i šanse hrvatske mladeži, čiji su roditelji 20 i više godina u SR Njemačkoj, pri povratku u Republiku Hrvatsku, a referenti su bili gosti iz Ministarstva povratka i useljavanja iz Zagreba, načelnik Uprave za socijalnu potporu i integraciju Leonardo Jolić i načelnik Uprave za gospodarske poticaje Zdenko Rajgl, te dr. Ivan Grbešić sa suprugom Ružom Grbešić, psihologom iz Mannheima i prof. dr. Bartol Tunjić iz Ludwigsburga.

Nakon što je organizator seminara pozdravio nazočne, dr. Tunjić je dao pregled migracijskih tokova u zadnjih trideset godina, napomenuvši posebno težak put prve generacije migranata. Istaknuo je pritom da su od samog početka hrvatske katoličke misije i Caritasove socijalne službe u tom teškom razdoblju riječju utjehe i savjetom bile uz tog našeg čovjeka i pratile taj mukotrpan migracijski proces.

Dr. Grbešić je istakao da je primarni cilj ovako osmišljenog seminara prvi pravi organizirani početak susreta domovine i iseljene Hrvatske. Planovi su individualni, a informacije su aktualne i upravo ta svježina daje novu kvalitetu i novu nadu. Naši su mladi kvalitetna generacija, loby za Hrvatsku, snažan most između dviju država. Sedamdesetak tisuća mladih u SR Njemačkoj je neizrecivo veliki potencijal za Hrvatsku.

U uvodu u seminar gospodin Leonardo Jolić najprije je zahvalio organizatoru na pomoći pri provedbi projekta „Povratničkih radionica“ i što je omogućio neposredan susret s potencijalnim povratnicima. Nakana je Ministarstva povratka putem ovakvih susreta upoznati buduće povratnike s projektom državne

politike glede povratka i bez puno patetike ukazati na potrebu povratka iseljenih Hrvata. Upoznati sudionike seminara s dosadašnjim radom Ministarstva i budućim projektima kao i saslušati mišljenja, očekivanja i moguće probleme koje Hrvati očekuju u procesu povratka. Odlazak Hrvata u inozemstvo i integracija u novu sredinu, istaknuo je g. Jolić, bio je dugotrajan i često mukotrpan proces. Povratak u domovinu, također je proces koji treba dobro pripremiti. Da taj proces ne bude ni dugotrajan, a još manje mukotrpan, zadaća je Ministarstva povratka i useljavanja, uz napomenu da rad Ministarstva uvelike ovisi o podršci državnoj politici povratka raseljenih Hrvata, ostalih institucija vlasti (zakonodavne, izvršne, te vlasti na lokalnoj razini) kao i npr. Sveučilišta i Carine.

Zdenko Rajgl je svojom stručnošću i neposrednošću zainteresirao sve sudionike seminara: poznavajući prilike u domovini i dijaspori s entuzijazmom je govorio o mogućnostima ulaganja, o mogućnostima zapošljavanja, o nastavku školovanja, a na sva postavljena pitanja iscrpno je odgovarao. U završnici je naglasio: „Pokušao sam vam prenijeti sve što sam mogao, predložio različite mogućnosti povratka. Nastavimo biti otvoreni, kontaktirati s Ministarstvom povratka i

useljavanja, najaviti se Ministarstvu pri planiranju povratka.“

Rad po grupama bio je posebno dinamičan. Grupu mladih vodio je gospodin Leonardo Jolić uz pratnju bračnih parova Lederer (Vlasta i Dragutin) i Sekula (Irena i Joža). Mladi su otvoreno iznosili ne samo svoja pitanja, nego i poteškoće koje predstoje pri povratku u domovinu. Njihova socijalizacija, ove godine rasta i školovanja u Njemačkoj sredini čini ih u mnogim pitanjima kritičkim prema definitivnom povratku. Ohrabruje, međutim, činjenica da prepreke koje mladi očekuju na putu povratka nisu takve naravi da ne bi mogle biti promijenjene.

U grupi s odraslima bio je gospodin Rajgl. Nakon iscrpnog izlaganja i informiranja o mogućnostima ulaganja i zapošljavanja u RH u višesatnoj diskusiji je odgovarao i na mnoga vrlo specifična i konkretna pitanja. Svojim kreativnim pitanjima poticali su dr. Ivo Jolić i gospoda Ruža Grbešić na produbljivanje i inače vrlo žive diskusije. Ovakvo zanimanje nazočnih upućuje na daljnju potrebu ovakvih susreta.

Na seminaru je bila i šestomjesečna beba Ivana zajedno s roditeljima Zdenkom i Lukom Dugandžićem, te bakom Ivom i djedom Matom, pa se može reći da su se na ovom Obiteljskom seminaru našli zajedno i prva i druga i treća generacija naše dijaspe.

Intenzivan tijekom seminara prekidan je samo stankama za ručak i večeru. Udoban smještaj u turističkom naselju omogućavao nam je ugodno druženje i zajedničko pripremanje jela: najugodnije je bilo za objeda i večere u aranžmanu pravog pravcatog kulinarskog stručnjaka „Belog“, slavonskog Zagorca Josipa Srednoselca i njegove supruge Ružice. Bilo je i prave izložbe božićnih kolača naših majki i baka, sudionica seminara, bilo je hercegovačkih uštipaka, ukusnih salata, a „Beli“ je zajedno sa svojim prijateljima pripremio ukusni slavonski čobanac i dva pečena odojka. Domaća kapljica i

Na obiteljskom seminaru sudjelovali su i: Pero Vidović, dr. Ivo Jolić; referenti iz Zagreba: Leonardo Jolić, Zdenko Rajgl; viš. Jerko Klinc i organizator Tomo Čirko

WESTCom

GTS WESTCom Vam ne nudi samo povoljnu cijenu razgovora s domovinom, po cijeni od **63 pf/min** (u sekundu točan obračun), već i besplatan detaljan račun i konzultacije na materinjem jeziku.

Nazovite nas još danas na **0 62 21/60 91-491**, s nestrpljenjem očekujemo Vaš poziv.

GTS WESTCom • Hebelstraße 22c • 69115 Heidelberg • Tel: 0 62 21/60 914 91 • Fax: 0 62 21/60 914 59

► domaći specijaliteti bili su dodatni obol razdraganom raspoloženju, koje je obožavalo druženje s mladima uz pjesmu i gitare, ples i društvene igre.

U nedjelju, 13. prosinca zajedničko euharistijsko slavlje predvodio je svećenik banjalučke biskupije gospodin Jerko Klinc iz njemačke župe Oberstetten, dekanat Zwielfalten (hodočasničko mjesto Hrvata iz rottenburško-stuttgartske biskupije). Kako je to bila nedjelja Caritasa, nedjeljna kolekta namijenjena je invalidu domovinskog rata gospodinu Nikoli Vuliću iz Omiša u iznosu od 430 DM.

Organizator seminara gospodin Tomo Čirko i njegova supruga Katica zahvalili su referentima i sudionicima seminara, poželjeli im sretne božićne blagdane, podijelili prigodne darove i navijestili ono što uvijek raduje i daje nadu: sljedeći seminar će biti od 5. do 7. veljače 1999. također u Hayingenu. Seminar će zajednički organizirati Caritas Neckar-Alb, Zentrum Esslingen s voditeljem migracijske službe socijalnim radnikom Tomom Čirkom i Hrvatska katolička misija Esslingen, koja 1999. obilježava 25-godišnji jubilej i koju vodi franjevac provincije Presvetog otkupitelja pater dr. Josip Šimić. Tema seminara bit će *Duhovna i socijalna poruka blaženoga Alojzija Stepinca i sluge Božjeg Ivana Merza hrvatskim obiteljima za treće tisućljeće*, a gost referent će biti prof. dr. P. Jakov Mamić, karmelićanin iz Remeta/Zagreb, koji je u više navrata ovdje već vodio obiteljske seminare.

Isto tako u dogovoru s gospodinom Leonardom Jolićem i gospodinom Zdenkom Rajglom uskoro će se pristupiti organiziranju seminara za buduće potencijalne povratnike u Prihvatilištu Ministarstva useljenišтва i povratka u Velikoj Gorici.

Tomo Čirko / Dubravka Kablar

NAŠI POKOJNICI

† P. Veselko Lachner

Vijest o nenadanoj smrti voljenog župnika, kako doslovno piše lokalni tisak, brzo se proširila i među Hrvatima, koji u župnoj crkvi sv. Augustina u Heilbronnju još od 1973. slave misu. Budući da je pater Veselko bio Hrvat, često je zamjenjivao p. Radovana, tako da je dobro poznao probleme iseljenika Hrvata.

Pater Veselko Lachner rođen je 23. siječnja 1950. godine u Osijeku. Osnovnu školu pohađa u Našicama te pristupa Hrvatskoj franjevačkoj provinciji sv. Ćirila i Metoda. Nakon završenog studija filozofije i teologije zaređen je za svećenika 28. rujna 1975. Nakon ređenja dušobrižnik je mladeži u Zagrebu, a onda dolazi u Njemačku. Najprije je kapelan u župi Pleidelsheim i Oberndorf te župnik u župi Alfaltrach. 18. 6. 1989. postaje župnikom župe sv. Augustina u Heilbronnju koju veoma uspješno vodi do svoje iznenadne smrti.

Od časa, kada se doznalo za njegovu preranu smrt pa sve do 30. prosinca, kada je održana misa zadušnica, crkva sv. Augustina bila je puna vjernika, koji su u molitvi tražili utjehu. Lokalne novine sutradan potvrđuju vijest i u velikom članku tvrde: „Umro je svećenik, prijatelj i uvijek velseli suputnik“.

Sv. misu zadušnicu predvodio je dekan msgr. Wolfgang Westenfeld s još 30 što njemačkih, što hrvatskih svećenika, među kojima su bila i subraća pokojnog p. Veselka iz Njemačke. Inače velika crkva Sv. Augustina nije mogla primiti sve Nijemce i Hrvate koji su se željeli u molitvi oprostiti od patra Veselka, pa je misa prenošena u crkvenu dvoranu ispod crkve.

Predvoditelj zadušnice, kao i svi govornici isticali su pokojnikovu snažnu vjeru

u Boga i veliku ljubav prema bratu čovjeku. Provincijal Hrvatske franjevačke provincije sv. Ćirila i Metoda, pater Lucije Jagec, u homiliji na njemačkom jeziku ističe veliku humanitarnu pomoć Hrvatskoj i Bosni i Hercegovini, koju je uz svesrdnu pomoć svojih župljana bezbrojno puta organizirao pokojnik.

Nakon pričesti redali su se govori. Najprije u ime rumunjske pravoslavne zajednice, koja u crkvi Sv. Augustina redovito slavi liturgiju, govori paroh, zatim svećenik sirijsko pravoslavne zajednice, evangelički te metodistički svećenik, što svjedoči o velikoj ekumenskoj raspoloživosti patra Veselka.

U ime Hrvata govori misionar pater Radovan Ćorić, koji je između ostalog rekao: „Kao župnik župe sv. Augustina u kojoj Hrvati još od davne 1973. godine redovito slave sv. misu, trudio si se da imamo svoje mjesto, da se iako u tuđini bar u Crkvi ne osjećamo tuđima. Ti si nam devet godina bio više nego dobar domaćin. Bio si nam prijatelj i brat. Dijelio si s nama i dobro i zlo, bio si jedan od nas. Tako nas evo i napuštaš. Tvoje tijelo, koje si u tuđini istrošio predati ćemo rodnoj hrvatskoj grudi, kao što to činimo i s drugim gastarbeitersima.“

Volio si svoj hrvatski narod i to ne teoretski i riječima nego praktično“.

U subotu, 2. siječnja 1999. godine pater Veselko je pokopan na groblju u rodnom Našicama. Lokalne novine tvrde da je bilo nazočno više od 2000 osoba, koji su se oprostili od pokojnika na veoma upečatljiv način. Sprovodu je bilo nazočno i oko 50 Nijemaca, župljana župe sv. Augustina.

I. Š. Bača

Piše: Ivek Milčec

Čestitka iz Den Haaga

Listajući božićni broj Žz čitatelji su sigurno pročitali čestitku haaškog pritvorenika g. Darija Kordića koju je uputio čitateljima, suradnicima, uredništvu i uredniku u povodu 20. obljetnice izlaska našega lista. Zahvaljujemo na dobrim željama g. Kordiću i hrvatskim pritvorenicima protiv kojih se u Den Haagu vodi postupak, a riječ je o Tihomiru Blaškiću, Zlatku Aleksovskom, Mariju Čerkezu, Draganu Papiću, Dragi Josipoviću, Vladimiru Šantiću, Vlatku, Zoranu i Mirjanu Kupreškiću te Anti Furundžiji i šaljem im mnogo bratskih, hrvatskih pozdrava s vjerom u pravdu koja će dokazati njihovu nevinost. Domovinska i iseljena Hrvatska s velikom pozornošću prati haaška zbivanja i pita se kako je moguće da se samo protiv Hrvata podižu optužnice a Srbi i Muslimani imaju status nevine janjadi.

Kako protumačiti izjavu glavne tužiteljice Međunarodnog suda za ratne zločine (ICTY) Louise Arbour kako suradnja hrvatskih vlasti s Uredom tužitelja ICTY-ja „nikada nije bila zadovoljavajuća i kako sve vlade, pa i hrvatska, trebaju podržavati takav mandat što ga je ICTY dobio od UN-a“ i da države trebaju „odlučno progoniti one koji su u njihovim jurisdikcijama počinili ratne zločine, jer ICTY nije u mogućnosti suditi svima koji su počinili ratne zločine od 1991. godine“. Da su „preporuke“ gđe Louise Arbour pucanj u prazno vidljivo je na primjeru Srbije i njenog „oka u glavi“ RS u BiH koje sve zahtjeve haaškog suda odbacuju s obrazloženjem da se izručenje srpskih (jugo)državljana protiv slovu srpskih zakona i ustava. Ta ista tužiteljica, gđa Arbour, doživjela je 18. siječnja ove godine ne samo osobno poniženje, nego i poniženje suda u Haagu i UN-a. Njoj naime tada srpske vlasti nisu dopustile ulazak na Kosovo – jer nije imala ulaznu vizu!

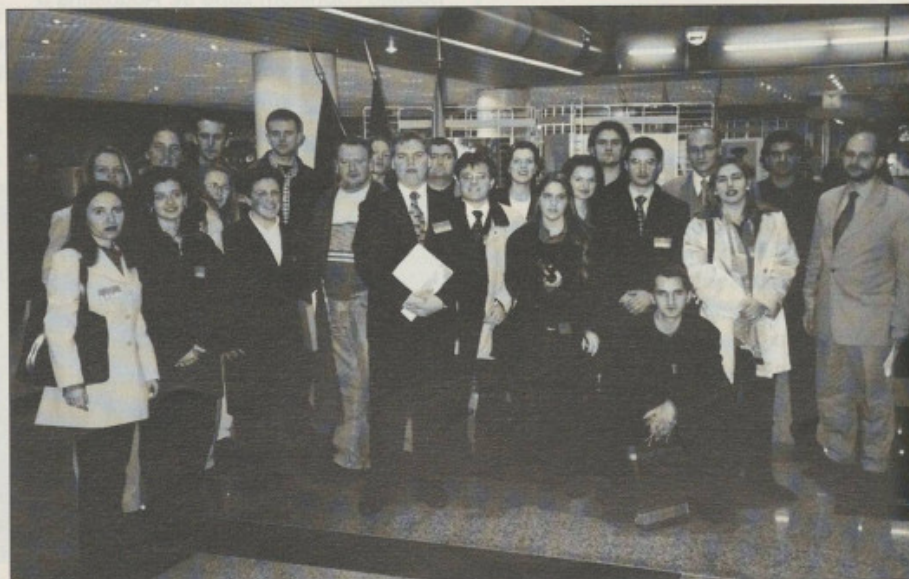
Ignoriranje haaškog suda omogućuje vukovarskim krvnicima Šljivančaninu, Mrkšiću, Radiću i Arkanu kao i njihovoj braći u Bosni, Karadžiću i Mladiću bezbrižno skijanje po srpskim, bosanskim pa i ruskim planinama. Srbija i Srbi imaju moćne zaštitnike u Vijeću sigurnosti (Rusija, Kina a po

potrebi Francuska i Britanija) pa stoga ništa nije čudno što vuku haaški tribunal za nos koji je, usput rečeno, dijete UN-a. S druge strane Muslimani-Bošnjaci vješto su iskoristili tzv. status jedine žrtve u Bosni i pomoću AID-a, kao jednonacionalne i stranačke obavještajne službe, istražiteljima haaškog tribunala prosljedili više od tri tisuće stranica (pod velikim znakom pitanja) dokumentirane građe o navodnim zločinima HVO-a nad Bošnjacima. Jasno, zločine mudžahedina i postrojbi Armije BiH nad hrvatskim civilima u selu Grabovici (knjiga „Lukava strategija“ S. Halilovića) i drugim mjestima pokušavalo se zataškati, iako se zna da je o zločinu odmah bio obaviješten najviši vojni i civilni vrh (Alija Izetbegović, Rasim Delić) a predmet je pod nejasnim okolnostima predan muslimanskom tužitelju a ne haaškom sudu.

Govori se da se u posljednje vrijeme nešto poduzelo u svezi toga slučaja i da je pokrenuta istraga protiv sporednih aktera toga masakra, želeći na njih svaliti svu krivnju kako bi glavni krivci izbjegli kazni. Kad analiziramo sve te igre oko haaškog tribunala dolazimo do zaključka da su to sračunate igre koje trebaju poslužiti za smekšavanje Hrvatske u odnosu na tzv. „bosansko pitanje“ točnije, uspostavu novog „bratstva i jedinstva“ u režiji međunarodne zajednice i NATO-pakta. Nije stoga čudno što haaški sud podnosi

Hrvatskoj zahtjev za izručenjem Mladena Naletilića Tute i Vinka Martinovića Štele i to je vrlo opasna zamka za Hrvatsku jer bi to bili prvi ljudi koji bi se u Haag izručili s područja RH a time bi se otvorili još veći apetiti za mogućnost progona hrvatskih časnika i političara. Opravdane sumnje da je Međunarodni sud za ratne zločine pod političkim pritiskom, potkrepljujemo činjenicom da se generalu Blaškiću već sudi tri godine a obećano brzo suđenje Kordiću i suborcima još se ne nazire i pitanje je kada će početi. Kako mogu Hrvati imati povjerenja u neovisnost haaškog tribunala kad se g. Furundžija osudi na deset godina zatvora a s druge strane Erdemović s dokazana 73 ubojstva, dobije samo 5 godina zatvora?!

Hrvatski državni sabor donio je Ustavni zakon o suradnji s Međunarodnim sudom za ratne zločine i naša država je nizom primjera pokazala da je spremna surađivati u interesu pravde, ali postoji crta ispod koje se zbog nacionalnog jedinstva ne smije ići i za to, sigurni smo, postoji općehrvatski konsenzus. Nezadovoljstvo velikoga dijela hrvatske javnosti radom Međunarodnoga suda u Haagu sve je veće pogotovo ako se uzme u obzir činjenica da pred sud nisu stali pravi krivci za zločine počinjene tijekom rata u Hrvatskoj i BiH. U tu kategoriju ne mogu biti svrstani hrvatski uznici u Den Haagu jer su branili svoju državu i hrvatski dom. ■

Izaslanstvo Mladeži Hrv. demokratske zajednice SR Njemačke u Europskom parlamentu

Brief des
Delegaten

Pastorale Besonderheiten

Sehr geehrte Leserinnen und Leser der *Lebendigen Gemeinde*,

in dieser Ausgabe möchte ich die Besonderheit der Pastoralarbeit in den kroatischen katholischen Missionen im Vergleich zu den übrigen katholischen Missionen anderer Muttersprachen, deren Mitglieder aus Ländern der Europäischen Union kommen, aufzeigen.

Die kroatischen katholischen Missionen pastoralisieren immer noch die sogenannte erste Generation und deren Kinder und die Kinder dieser Kinder (die zweite und dritte Generation), wobei angemerkt werden muß, daß nach Deutschland keine Arbeiter mehr aus Kroatien und aus Bosnien-Herzegowina kommen.

Die Besonderheiten einer derartigen Pastoralarbeit sind Kontinuität der Pastorisierung der Gläubigen, deren Integration in die deutsche Gesellschaft und bessere Kenntnis der Sprache, der Mentalität und der Kultur dieser Gesellschaft.

Die Besonderheit der kroatischen Pastoralarbeit hat sich auch in der achtjährigen Arbeit mit den Kriegsflüchtlingsen aus Kroatien und Bosnien-Herzegowina manifestiert. Die Kriegs-

flüchtlinge haben nicht nur die Zahl der Gläubigen an den Sonntagsgottesdiensten und die Zahl der Schüler beim Religionsunterricht sowie die Zahl der Erstkommunikanten und Firmlinge vergrößert, sondern haben sichtbare Veränderungen innerhalb der Struktur der kroatischen Gläubigen gebracht. Unter den Flüchtlingen, die hinzugekommen sind, befinden sich neben Gläubigen, die traditionell sehr stark mit der Kirche verbunden sind, viele Intellektuelle und engagierte katholische Laien, was zu einer neuen Qualität der Pastoralarbeit allgemein und besonders im Hinblick auf die Arbeit mit den Jugendlichen und Kindern beigetragen hat.

Mit der Rückkehr der Flüchtlinge und der Ankündigung der neuen Konzeption der Seelsorge für Katholiken anderer Muttersprache hat sich in den kroatischen katholischen Missionen die Ungewissheit vor den neuen Herausforderungen und Veränderungen bemerkbar gemacht.

In der Arbeit mit den Jugendlichen offenbart sich immer mehr eine gewisse Müdigkeit und des öfteren auch

mangelnde Befähigung der Pastoralarbeiter.

Das Problem der illegal eingereisten und beschäftigten Flüchtlinge zeichnet sich immer stärker auch in den Missionen ab. Eine ungewisse aber mit Sicherheit große Zahl an Frauen und Männern aus Kroatien und Bosnien-Herzegowina befindet sich illegal in der Bundesrepublik Deutschland und verdient mit Schwarzarbeit ihr tägliches Brot, als HilfsarbeiterInnen, auf Baustellen, in Gaststätten, als Putzhilfen in verschiedenen Büros, Wohnungen und Privathäusern. Häufig werden diese Arbeiter von den Arbeitgebern um ihren Lohn gebracht, oder man droht, sie der Polizei zu melden, so daß diese Menschen, die zudem noch nicht einmal versichert sind, in ständiger Angst vor Razzien und Abschiebung leben. Auch diese Menschen, die sogenannten „Illegalen“ nehmen pastorale Dienste und die Hilfe des Priesters und des Pastoralmitarbeiters in Anspruch.

Das sind, um nur einige zu nennen, die Besonderheiten der Pastoralarbeit in den kroatischen katholischen Missionen.

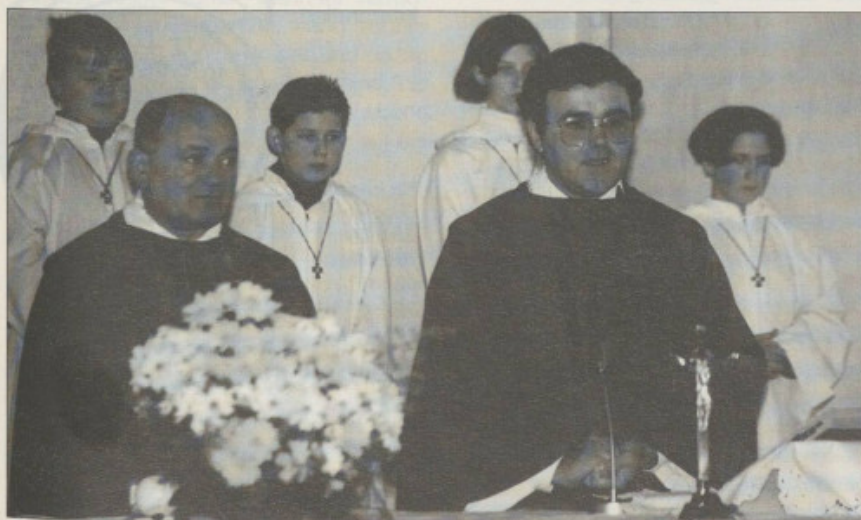
Das erste Treffen der Jugendkirchenchöre fand am 4. Adventssonntag in Stuttgart statt. Die Sängerinnen und Sänger begeisterten mit ihrer jugendlichen Spontanität und mit ihrer Musikalität das Publikum in der überfüllten St.-Eberhard-Kirche.

In der letzten Zeit habe ich die folgenden kroatischen katholischen Missionen besucht: Mannheim, Stuttgart, Freising, Moers und Augsburg.

Und zum Schluß noch einige interessante Daten: In Deutschland gibt es 86 kroatische katholische Missionen, in denen 106 Priester, 4 Diakone und 93 PastoralmitarbeiterInnen tätig sind.

Ich wünsche Ihnen alles Gute und grüße Sie sehr herzlich bis zur nächsten Ausgabe der *Lebendigen Gemeinde*.

Ihr P. Josip Klarić, Delegat

P. Josip Klarić feierte mit Pfr. Mladen Mrakovčić die hl. Messe anlässlich des 25. Jubiläums der kroatischen katholischen Mission Traunreut.

„Die guten alten Zeiten“

Welche Bedeutung trägt der Begriff Zeit in unserer modernen Gesellschaft und wie gehen wir heutzutage mit unserer Zeit um?

Vor langer, langer Zeit, als es noch keine Kalender, geschweige denn Terminkalender gab, da richteten die Menschen ihr Leben nach dem Rhythmus der Natur ein. Im Einklang mit den zyklischen Naturerscheinungen wie Tag und Nacht, Frühling, Sommer, Herbst und Winter organisierten sie ihr Leben. Zeit auf dem Lande bedeutete Zeit der Natur. Die Natur, d. h. der Zyklus der Jahreszeiten, von denen die Bestellung der Felder und die Ernte abhingen, bestimmten die Arbeit der Menschen. Gemessen, wenn man so will, wurde die Zeit auf subjektive Art anhand der Generationen, die wichtiger erschienen als irgendein abstrakter Punkt auf einer chronologischen Zeitlinie.

Die Zeiten änderten sich jedoch und so auch das Zeitbewußtsein der Menschen. Die archaische Auffassung der Zeit als einem Zyklus wurde durch eine lineare Zeitauffassung abgelöst. Letztere ist aufs engste mit dem Christentum verbunden, in dem von Zeit als linearer Erstreckung einer auf den Menschen und seine Geschichte zentrierten, einmaligen Entwicklung: vom zeitlichen Anfang der Schöpfung bis zum Weltende, auszugehen war.

Die Abwendung des Menschen von der kosmisch-naturhaften Zyklik wurde gefördert durch die im Mittelalter sich entwickelnden urbanen Kulturen. Durch das Leben in der Stadt entfernten sich die Menschen immer mehr von dem Rhythmus der Natur und unterwarfen sich den von ihnen selbst geschaffenen Regeln. Das Zusammenleben und die Arbeit in der Stadt erforderten aber genaue Absprachen und eine genaue Zeiteinteilung.

Ende des 12. Jahrhunderts wurde die mechanische Uhr entwickelt. Sie schlug zunächst in den europäischen Klöstern, in denen die Mönche ihre Gebete nach dem Stundenschlag richteten. Die künstliche Einteilung der Zeit in formal gleiche Teile wie Stunde, Minute und Sekunde führte jedoch immer mehr zu einer Mechanisierung der Zeit, dagegen verblassten Wesensunterschiede wie Tag und Nacht, Morgen und Abend. Große Turmuhr schlugen nun die Stunden in

den Städten und informierten so über die Zeit. Die Menschen entdeckten, daß durch ökonomischen Umgang mit Zeit das Leben reicher, die Anstrengungen fruchtbarer wurden. Für die Geschäftsleute bedeutete Zeit dementsprechend „Geld“. Zeit richtete sich immer mehr auf die Zukunft, Entwicklung und Fortschritt standen im Mittelpunkt. Im Zuge fortschreitender Technologie schufen die Menschen immer schnellere und „intelligentere“ Maschinen und Roboter, die einerseits ihre Arbeit erleichtern und andererseits ihre Zeit einsparen sollten. Blickt man auf das Zeitbewußtsein der Menschen zurück, so erkennt man, daß sich eine fundamentale Veränderung vollzogen hat. Bekanntlich läßt sich aber die Zeit nicht zurückdrehen, und so kann in unserer heutigen Gesellschaft auf eine präzise Zeitmessung wohl kaum noch verzichtet werden, damit diese funktionieren kann. Eine Organisation unseres Lebens etwa nach den Jahreszeiten ist in der heutigen Zeit undenkbar.

Was ist Zeit?

Schon sehr früh versuchten die Menschen, die Zeit nicht nur praktisch sondern auch theoretisch in den Griff zu bekommen und sie zu definieren.

So finden sich die ersten Ausführungen über Zeit als grundlegender Existenzform neben Raum bei Demokrit und Aristoteles. Letzterer definiert die Zeit als „Maß der Bewegung“ bzw. als „Zahl der Bewegung“, fügt aber hinzu, daß sie als solche nicht ohne die menschliche Seele existieren kann, da nur diese zählen kann. Diese Definition von Zeit ist dadurch zu erklären, daß Zeit der menschlichen Rezeption nur indirekt über die Sinnesorgane zugänglich ist, die die Bewegung bzw. die Veränderung von Gegenständen wahrnehmen.

Augustinus hat eine auf den Menschen bzw. das menschliche Leben zentrierte Definition von Zeit. Er sagt in seinen Bekenntnissen (Confessiones, X.27) folgendes: „Die Zeit ist nichts weiter als ein für mich entworfenen Maß an erfülltem Lebenssinn. Deshalb ist sie auch nicht äußerlich meßbar.“

Anders definieren die Naturwissenschaften Zeit. Ihr Zeitbegriff ist kognitiv ausgerichtet, denn sie sprechen von einer „objektiven Zeit, die genau meßbar ist. Die Erforschung der objektiven Zeit ist eng mit der Entwicklung der Astronomie, der Uhr und besonders mit der Entwicklung der theoretischen Physik und ihrer erkenntnistheoretischen Fundierung verbunden. Einstein wies in seiner Relativitätstheorie nach, daß absolute Zeit nicht existiert, und daß Richtung und Metrik der Zeit durch physikalische Vorgänge bestimmt werden.

Die Psychologie hingegen erforscht, wie der Mensch die Zeit wahrnimmt bzw. erlebt. Daher wird in dieser Disziplin Zeit mit „Erlebniszeit“ gleichgesetzt, in welcher der Mensch die Zeitreihe nicht wie eine Linie durchläuft, sondern Zeit in Form diskontinuierlicher Szenen und Ereignisse erlebt. Ausschlaggebend ist hierbei die Intensität des Erlebens. So gibt zum Beispiel ein intensives Erlebnis das Gefühl, die Zeit verlief schnell, ein langweiliger (das Wort sagt es bereits) Zeitraum hingegen wird als langandauernd empfunden. Die Orientierung in der Zeit geschieht einerseits durch die Einteilung in Vergangenheit (Erinnerung), Gegenwart (Wahrnehmung) und Zukunft (Erwartung) und desweiteren durch die Anpassung an bestehende Periodizitäten wie z. B. Tag und Nacht.

In vielen geisteswissenschaftlichen Zeitbegriffen ist „Lebenszeit“ impliziert. Dieser Zeitbegriff ist, psychologisch gesehen, emotional oder, besser gesagt, semantisch. Zeit wird beispielsweise verstanden als „Auftrag, Sorge, Hoffnung, Sinn-erfüllung, rechte Zeit“, d. h. Zeit wird als eine existenzielle Dimension interpretiert.

Für jedes Geschehen unter dem Himmel gibt es eine bestimmte Zeit:
Eine Zeit zum Weinen und
eine Zeit zum Lachen,
eine Zeit für die Klage und eine Zeit für den Tanz.
(Koh 3, 1.4)

In den biblischen Religionen wird Zeit als Attribut des Menschen bezeichnet, für den sie einen konkreten Anfang (Geburt) und ein Ende (Tod) besitzt. Das Wort Zeit bedeutet hierbei das Weltliche, Diesseitige und steht im Gegensatz zum Ewigen, Jenseitigen, dem Attribut Gottes.

Die oben genannten Zeitdefinitionen veranschaulichen wie facettenreich der Begriff der Zeit ist. Sie sollen aber auch als Denkanregungen dienen, wenn wir uns über einen Begriff Gedanken machen, den wir tagtäglich, und zwar immer häufiger in den Mund nehmen, wenn wir zum Beispiel von Zeitdruck, Zeitmanagement oder dem richtigen timing (engl. Entlehnung: Bestimmung und Wahl des für einen beabsichtigten Effekt günstigsten Zeitpunktes) sprechen.

Die Zeit, in der wir leben

Welche Bedeutung trägt nun der Begriff Zeit in unserer modernen Gesellschaft und wie gehen wir heutzutage mit unserer Zeit um?

Zeit, da sie leider immer knapper wird, ist wahrlich zu einem sehr kostbaren Geschenk geworden. Äußerst sparsam und ökonomisch müssen wir mit unserer Zeit umgehen, damit sie uns nicht davonläuft. Wer heutzutage „dem lieben Gott die Zeit stiehlt“ oder sie gar „totschlägt“, wird eines Tages von ihr überrollt werden. Wer aber hingegen „mit ihr geht“, den wird sie reich belohnen.

Eine große Gefahr besteht bei diesem Zeitbewußtsein jedoch darin, daß unser Blick stets auf die Zukunft gerichtet ist und viele von uns vollkommen vergessen, daß sie in der Gegenwart leben.

Sie sind vielmehr bereit, es morgen zu tun, oder übers Jahr, wenn einmal die Geschäfte besser gehen, wenn ihr Vermögen größer geworden ist, wenn sie ihre neuen Räume bezogen haben und sie am Ziel ihrer Wünsche angelangt sind, bis dann jedoch werden sie ihres Lebens nicht recht froh. Wir sind so sehr auf die Zukunft eingestellt, auf ein entlegenes Ziel, auf das wir ununterbrochen hinarbeiten, daß wir oftmals den Glanz und die Schönheit um uns herum nicht wahrnehmen. Wenn wir dabei so richtig in „action“ sind, fühlen wir uns bestätigt, denn unaufhörliches Tätigsein, unaufhörliches Gefordertsein, die Vorstellung unentbehrlich zu sein, das schmeichelt der Persönlichkeit und macht uns zum Idol des aktiven Menschen. Wir setzen das Leben gleich mit unaufhörlicher Aktivität bzw. Bewegung und haben dabei ganz einfach verlernt, in Phasen der Entspannung und der Ruhe zu leben. Wir sind zu der

DOŽIVLJAJI JEDNOG NJEMAČKOG VOJNIKA U BOSNI

Die wahre Beliebtheit der SFOR-Soldaten

Die negative Einstellung der Bosnier gegenüber der SFOR wurde mir bei meinen Trips durch Bosnien mehrmals bestätigt

Bei meiner standortgebundenen Vorausbildung in Mayen wurde uns erzählt, wie beliebt die SFOR-Soldaten hier seien. Die Bevölkerung sei angeblich heilfroh, daß die tollen SFOR-Helden endlich hier sind, um zu helfen. Anscheinend würde uns jeder zuwinken und uns nach unserem Wohlergehen fragen. Das hielt ich schon damals für ein Gerücht, da mir wegen meiner kroatisch-bosnischen Herkunft die Einstellung der Leute durchaus bekannt war. Diese negative Einstellung gegenüber der SFOR wurde mir außerdem bei meinen Trips durch Bosnien mehrmals bestätigt.

Man muß allerdings noch hinzufügen, daß die mehrheitliche Meinung über die SFOR auch von der jeweiligen Ethnie abhängt. Denn jede Ethnie hat ihre eigenen Hintergründe, Interessen und Bezüge zum Dayton-Vertrag der von der SFOR vertreten wird.

Die bosnischen Serben träumen auch weiterhin von ihrem Großserbischen Reich. Ihr Vorhaben wurde durch die SFOR gestoppt. Darüber sind sie natürlich nicht so sehr erfreut. Allerdings haben sie trotz ihrer Greuelthaten und trotz des Verursachens des ganzen Übels die besten Karten in der

Fortsetzung nächste Seite

Fehlauffassung gekommen, daß wir uns immer nur durch die Aktivität aufs neue beweisen und nach außen hin manifestieren können und auch müssen. Dabei brauchen wir sehr häufig den Lärm um uns herum, damit wir unserer inneren Leere entfliehen können. Das Wochenende mit seiner Möglichkeit, nichts zu tun, auszuspannen, sich nur der Ruhe, der Familie, den Freunden, Theater, Kunst oder etwa einem guten Buch hinzugeben, löst Mißempfindungen aus, und es ist längst nachgewiesen, daß die Anzahl der Herzinfarkte an den Wochenenden oder den ersten Tagen des Urlaubs erheblich zunimmt.

Für die sogenannten kleinen Dinge im Leben haben wir einfach keine Zeit mehr, dabei sind sie es im Grunde, die das Leben lebenswert machen. Wir haben keine Zeit für unsere Kinder, unseren Ehepartner, für unsere Nachbarn, für ein gemeinsames Essen mit der Familie. Unsere alten und kranken Menschen befördern wir rechtzeitig in ein Altersheim, weil sie uns bei unserer Betriebsamkeit nur ein Klotz am Bein sind. Wir beanspruchen alle Zeit für uns selbst und unsere – ach so wichtigen – Ziele und vergessen dabei, wie schön es sein kann, Zeit mit anderen zu teilen.

Wir neigen dazu, unsere Ansprüche ununterbrochen zu überziehen und gera-

ten dadurch in einen Leistungs- und Zeitdruck, wobei es oft absolut gleichgültig ist, ob wir diejenigen sind, die antreiben oder selbst angetrieben werden. Es erinnert an das Bild einer mechanischen Uhr, die, wenn man sie beim Aufziehen überspannt, nicht etwa schneller oder länger tickt, sondern schlimmstenfalls eher kaputtgeht. Mit immer schnellerem Tempo suchen wir die hohen Ziele, die wir uns gesteckt haben, zu erreichen, und zwar um jeden Preis; zum Preis unserer natürlichen Umwelt, unserer Mitmenschen und unserer selbst.

Wenn wir uns dann schließlich mit Wehmut an die guten alten Zeiten erinnern, in denen es doch irgendwie menschlicher und gemütlicher herging, dann ist der Zeitpunkt günstig, daß wir uns einmal darüber Gedanken machen, wie wir selbst mit unserer Zeit umgehen und warum wir denn so oft keine haben.

Vielleicht nimmt sich ja der eine oder andere für das neue Kalenderjahr zum guten Vorsatz, sich selbst und seinen Mitmenschen etwas mehr Zeit zu gönnen. Vielleicht sagt er aber auch: „Heute nehme ich mir eine ruhige halbe Stunde und entspanne mich. In dieser halben Stunde denke ich auch an Gott, um in mein Leben eine größere Dimension zu bringen.“ ■

Hand. Sie haben ihre RS erhalten, die sich über kurz oder lang sowieso nach einem Volksentscheid Restjugoslawien angliedern wird. Sie werden und wollen mit den anderen beiden Ethnien nichts zu tun haben.

Die bosnischen Kroaten fühlen sich von Kroatien im Stich gelassen. Auch sie würden sich gerne ihrem Volk, den Kroaten aus Kroatien, anschließen. Es ist verständlich, daß sie nicht so sehr begeistert darüber sind, stattdessen mit den moslemischen Bosniern in einer Föderation und mit den bosnischen Serben in einem Staat leben zu müssen, mit denen sie sich vor kurzer Zeit noch die Köpfe eingeschlagen hatten. Sie wurden bei dem erzwungenen Friedensvertrag, namens Dayton, niemals nach ihrer Meinung gefragt. Der kroatische Präsident entschied über ihre Köpfe hinweg und sagte sich von ihnen los, indem er den Vertrag unterschrieb. Die Herceg-Bosna war schon immer ein rein kroatisches Gebiet, das an Kroatien grenzt. Sie möchten nicht von SFOR/Dayton in einen Staat reingezwängt werden, mit dem sie eigentlich nichts zu tun haben. Den moslemischen Bosniern wurde durch Dayton ein eigener Staat gegeben, mit dem sie sich identifizieren können. Sie hatten vorher noch nie einen Staat, eine eigene Geschichte oder Tradition. Während des Krieges entwickelte sich bei ihnen dann eine Art Nationalbewußtsein, welches durch Dayton dann auch bestätigt und gefestigt wurde. Da die SFOR-Soldaten ihren neuen Staat aufrechterhalten und krampfhaft versuchen, die darin lebenden Leute zu einem harmonischen Zusammenleben zu zwingen, ist ihre Einstellung den SFOR-Soldaten gegenüber noch am tolerantesten.

Im Großen und Ganzen wird die SFOR hier als Besetzermacht gesehen. Vor allem genießt es die Bevölkerung nicht ganz so sehr wie manche SFOR-Soldaten, wenn diese ihre Vormachtstellung schamlos ausnutzen und mit ihren großen Fahrzeugen irgendwo mitten auf der Straße parken, jedes mal bei Rot über die Ampel fahren, oder mit einem Affentempo durch eine Menschentraube heizen, nach dem Motto: Weg da, hier kommt SFOR!

Dabei wissen sie natürlich auch ganz genau, daß ihnen die örtliche Polizei sowieso nichts anhaben kann. Es ist nicht daran zu rütteln, daß hier Frieden herrscht, seitdem die SFOR im Land ist. Trotzdem gibt es keinen Grund die SFOR großartig zu mögen.

Dies habe ich bei meinen vielen Fahrten durch Bosnien auch des öfteren zu spüren bekommen. Da ich die Sprache spreche, hörte ich noch viel mehr Sachen, die meine Kameraden nicht verstehen konnten.

So wurden wir zum Beispiel in einem Jugendclub in Banja Luka von den Leitern auf bosnisch als „Fratzen“ bezeichnet, die hier nichts verloren hätten. Dies sagten sie natürlich bevor sie erfuhren, daß ich ihre Sprache spreche. Vorne herum wirkten sie allerdings sehr freundlich, aber künstlich freundlich, wobei sie uns so schnell wie möglich loswerden wollten. (Denselben Eindruck hatte ich auch im Jugendclub in Mostar). Doch wenn es darum ging, ihnen etwas umsonst zu besorgen, wurden sie plötzlich sehr zuvorkommend.

Auf dem Weg nach Butmir wurden wir mit Steinen beworfen. Ich weiß nicht, ob die Eltern ihnen gesagt haben, das zu tun. Jedenfalls kann man auf der Fahrt, u.a. durch die RS, eine Menge böser Blicke ernten, die einen auch lange Zeit nach dem Vorbeifahren noch verfolgen. Aber bestimmt nicht, weil wir so ein tolles Auto fahren. Wenn man noch das Fenster runterkurbelt, kriegt man auch noch eine große Palette an bosnischen Schimpfwörtern zu hören, die einem deutlich zu verstehen geben, daß man nicht gerade ihr bester Freund ist. Doch sie fluchen nicht nur auf bosnisch. In Sarajevo zeigte uns ein Mann seinen begrenzten deutschen Wortschatz, indem er uns einfach so „Du arschloch!“ zurief. Genau dasselbe hieß uns auch ein Junge aus Živinice (bei Tuzla), wobei dieser noch das englische Wort dafür kannte. Um ihn wieder freundlich zu stimmen, gaben wir ihm unsere Jugendzeitschrift Mirko. Er machte uns klar, was er davon hielt, indem er sie vor unseren Augen Seite für Seite zerriß. Obwohl diese Zeitung relativ beliebt ist, vielleicht auch weil sie nichts kostet, schaute mir ein Mann bei der Verteilung tief in die Augen und sagte: „Goni se u...“, was ich lieber nicht übersetzen möchte.

Auf der Fahrt nach Tuzla waren wir in Zvornik (Grenze zu Serbien) Zeugen eines Unfalls zwischen einem amerikanischen SFOR-Fahrzeug und eines zu schnellen Einheimischen. Alle Leute aus der naheliegenden Dorfkneipe stürmten übelst fluchend heraus und versammelten sich um das Unfallgeschehen. Als ich dann schlichtend dazwischenging, fragte mich ein korpulenter Serbe, ob die amerikanischen SFOR-Soldaten Waffen dabei hätten. Als ich die Frage

bejahte, meinte er, daß er das mit dem Unfall ansonsten gleich im Wald geregelt hätte.

Die Menschen hier trauen uns anscheinend nur das Schlimmste zu. Als auf der Sniper Alley in Sarajevo eine Frau angefahren wurde, diese stark blutend auf der Straße liegen blieb, waren wir das einzige Fahrzeug, welches stehen blieb und Erste Hilfe leistete. Ich hörte, wie die gaffenden Leute sich unterhielten: „Erst töteten die Granaten unsere Leute, dann die Heckenschützen und jetzt werden sie von SFOR überfahren!“

Im Großen und Ganzen habe ich mich hier nicht sehr beliebt oder willkommen gefühlt. Es waren hauptsächlich Gastarbeiter aus Deutschland, die sich freiwillig mit uns unterhielten. Ziemlich oft beobachtete man auch Kleinkinder, die uns zuwinkten, weil sie noch nichts verstehen. Für die Bosnier sind wir einfach reiche Leute, die sich hier dumm und dämlich verdienen. Aus diesem Grund wird man an vielen Orten von Kindern mit flehenden Hunger-Hunger-Schreien um Geld angebettelt, obwohl man an vielen von ihnen sieht, daß sie aus gutem Hause kommen.

Aus verschiedenen Quellen habe ich von vielen negativen Dingen der SFOR gehört. Dazu gehören z.B. Prostitution in Reihen der IPTF und der italienischen Soldaten, Autoschieberei und Drogenhandel der Russen bei Tuzla...

Diese schlechten Seiten merkt man sich natürlich leichter als die positiven, die SFOR zur Friedenssicherung und zum Wiederaufbau leistet. So oft habe ich mich nach dem Sinn des Ganzen gefragt. Was haben wir hier eigentlich verloren, wenn uns keiner hier will? Die meisten Soldaten können sich auch eine angenehmere Beschäftigung zu Hause vorstellen.

Bevor man ein intensiveres Gespräch mit ihnen anfängt, sind für die Bosnier alle Uniformierten gleich. Einige positive Erlebnisse motivierten mich dann doch wieder ein bisschen, weiterzumachen. Dazu gehörten die strahlenden Gesichter von Kindern, die sich wirklich über ihre Mirko freuten. Dazu gehörte die Bereitschaft mancher Flüchtlinge, mit der anderen Ethnie zusammenzuleben. Dazu gehörten alleinstehende, teilweise Invalide, Vertriebene, die in ihrem Elend wirklich Hilfe nötig hatten.

Ich persönlich sehe für dieses Land keine Zukunft, denn mit Dayton hat man genau dieselbe Situation wiederhergestellt, die vor dem Krieg herrschte.

Zvonimir Jolić, OG

MOERS

Oproštaj gospođe Wieland

Pastoralna referentica gđa Gizela Wieland otišla je u mirovinu nakon 18 godina pastoralnog djelovanja u Hrvatskoj katoličkoj zajednici Moers. Bila je neumorna kao orguljašica i voditeljica crkvenoga zbora, ali također i u radu s mladima, osobito kao katehistica, pripremajući ih na primanje sakramenata. Posebnu ljubav imala je i za folklor i misijsku folklornu skupinu kroz koju su prošli brojni mladi. Svečani oproštaj od

gđe Wieland bio je 17. siječnja pod misom koju je predvodio i pod kojom je propovijedao biskup Josef Voß. Biskup Voß je u ime biskupije Münster zahvalio gđi Wieland na višegodišnjem plodnom pastoralnom radu u hrvatskoj katoličkoj zajednici. Misu su suslavili delegat fra Josip Klarić, fra Anto Batinić i voditelj misije fra Marko Jukić. Delegat Klarić je u ime Crkve u Hrvata također zahvalio gđi Wieland na svemu što je

Gđa Janja Vujčić,
nova past.
suradnica
u HKM Moers

učinila u Misiji Moers u proteklih 18 godina, a župnik fra Marko je isto učinio u ime cijele župne zajednice.

Nakon mise je u obližnjoj župnoj dvorani održan prigodni oproštajni program s ručkom, koji su sa župnikom i župnim vijećem priredili djeca i mladi Misije. Bilo je darova, ali i suza. Dirljivim riječima na svemu je svima zahvalila gđa Wieland obećavši da će i ubuduće, koliko to bude moguće, ostati vezana uz Misiju.

Od 1. veljače u Misiji Moers radi nova pastoralna suradnica gđa Janja Vujčić. Djetinjstvo je provela u Bogdanovcima kod Vukovara, a sada živi u Düsseldorfu. Ona će uz ostale pastoralne poslove voditi sviranje i pjevanje, a prvi nastup imala je već na ovoj oproštajnoj misi. Želimo joj sretan početak i uspješan i blagoslovljen rad.

M. Jukić

Gđa Gizela Wieland sa svojim folkloršima

vijesti • news

- U Misiji Esslingen održan je 5. prosinca 1998. adventski susret žena s temom „Navještenje Isusova rođenja“. Na koncu je dogovoreno da se žene na takve molitvene susrete sastaju svake treće subote u mjesecu, te da u većem broju dolaze na krunicu i misu petkom. (js)
- Ogranak Mladeži Hrvat. demokrat. zajednice Ludwigshafen/Mannheim/Speyer obilježio je u studenom 1998. petu obljetnicu djelovanja. Zanimljivo je da taj ogranak ima odlične odnose s mjesnim mladim njemačkim demokršćanima. Jedna od brojnih inicijativa i akcija mladih jest i pomaganje ratne siročadi u Hrvatskoj i BiH putem kumstava. Vrijedi k tomu spomenuti da ogranak izdaje svoj povremenik „Glasnik“, te da ima svoje vlastite internet-ske stranice:
mhdz-germany.hrvati.net/Ludwigshafen,
kao i e-mail adresu: mhdz.lu@gmx.de.

OFFENBACH

Srebrni pir: Janja i Ivan Papić

U misijskoj dvorani u Offenbachu 24. siječnja su svoj srebrni pir proslavili Janja i Ivan Papić. Svečanu misu zahvalnicu predvodio je bivši višegodišnji offenbaški dušobrižnik fra Stanko Mandac, koji je za tu prigodu

došao iz franjevačkoga samostana u Sinju. Supružnici Papić su pod misom obnovili svoja bračna obećanja. Misi i kasnijoj gozbi bili su nazočni brojni obiteljski prijatelji, te dakako sinovi slavljenika: Damir, Mišo i Josip. ■

SIEGEN

Mala a živa i prepoznatljiva

I u Siegen
se moli
i pjeva na
hrvatskom
jeziku

Od Misije Siegen oprostio se salezijanac don Josip Jurić, a naslijedio ga je Jakov Grgić. Misu predvodio i propovjedaio delegat Josip Klarić

Siegen, sjeverno-vestfalski grad na rijeci Sieg, udaljen je 70-tak kilometara od Kölna. Hrvatska katolička misija u tom gradu osnovana je 1977. Prije osnutka Misije o tom je području pastoralnu brigu za hrvatske katolike vodio svećenik iz Hagena. Prvim voditeljem Misije bio je salezijanac don Franjo Halužan. Njega je naslijedio don Josip Jurić, koji je na toj dužnosti ostao sve donedavno. Na ovom području živi oko 2000 Hrvata. Svete mise slave se na više mjesta, i to osim Siegena u Meschede, Finnentropu i Schmallebergu. O. 1. studenoga umjesto Finnentropa, sv. misa se slavi svake nedjelje u 10 sati u Attendornu. Pri Misiji, na istoj adresi, nalazi se i socijalni ured Caritas, a socijalnu skrb vodi gosp. Ivo Živković, koji je zajedno sa svojom suprugom Hildegard od samog osnutka Misije desna ruka župnicima. On je pomagao i pomaže svećeniku u organizaciji raznih misijskih priredbi i ostalih žup-

nih i drugih aktivnosti, što je posebno snažno došlo do izražaja prikupljanjem i slanjem humanitarne pomoći u domovinu za vrijeme domovinskog rata. U nedjelju, 25. listopada, u crkvi St. Marien, smještenoj na malom brežuljku ponad Siegena, bilo je posebno svečano.

Te nedjelje se od zajednice oprostio dosadašnji voditelj Misije don Josip Jurić, a u službu je uveden novi župnik, vlč. Jakov Grgić, svećenik dubrovačke biskupije. Za tu prigodu Misiju Siegen posjetio je službeno delegat fra Josip Klarić, koji je predvodio misno slavlje i propovijedao. U koncelebraciji su uz vlč. Grgića i don Josipa bili i područni dekan i mjesni župnik. P. Klarić se u propovijedi osvrnuo na to kako se uvođenje i oproštaj zbivaju baš na misijsku nedjelju: „Simbolika je to koja puno znači. Znak je to da smo mi vjernici na

Agape – slavlje i zakuska pri misi u Siegen

DÜSSELDORF

Svijeće i molitve za pokojne

Düsseldorf je glavni grad pokrajine Nordrhein-Westfalen. On je industrijsko središte i riječna luka na Rajni. Ističe se po umjetnosti i kulturi. Nadalje je poznat kao grad mode i međunarodnih sajmova.

Ujedno i glavno čvorište željezničkih pruga i cesta, a ima i zračnu luku, drugu po veličini u Njemačkoj. U svojoj 700 godišnjoj povijesti ostao je otvoren prema svijetu.

Hrvati su u ovaj grad došli prije puno godina. 1970. godine osniva se Hrvatska katolička misija koja je 1995. godine

proslavila svoj 25. rođendan. O tome je tada opširnije izvijestila i „Živa zajednica“. Za tu prigodu Misija je izdala monografiju, s mnoštvom fotografija i tekstova iz života ove zajednice. Na području Misije živi oko 6000 hrvatskih katolika. Pastoralnu skrb za te vjernike vode p. Nedjeljko Brečić, župnik, i sestre Vladimira Vučić i Franka Bagarić.

U Misiji već dugo vremena uspješno djeluje folklorna skupina „Život“ i tamburaški orkestar. Misija ima uvijek bani pjevački zbor kojim ravna s. Vladimira. Tu djeluju i druga hrvatska

društva kao npr. Hrvatska kulturna zajednica, N.C. Croatia, Band Phönix... Svete mise slave se svake nedjelje u Franziskanerkirche u 10,30 sati i St. Apollinariskirche u 12,30 sati.

I prvog studenog se u Düsseldorfu na obje mise okupilo mnoštvo vjernika. Mnogi su došli zapaliti svijeće i pomoliti se za sve svoje pokojne.

Na Svi Svete je ovu zajednicu i službeno pohodio delegat fra Josip Klarić koji je u koncelebraciji voditelja zajednice fra Nedjeljka održao na obje mise i prigodnu propovijed.

zajednica

► putu, da nismo samo za sebe, već da pripadamo i drugima. To je znak našeg zajedništva, naše hrvatske katoličke prepoznatljivosti, prepoznatljivosti po našem jeziku i kulturi, a posebno po našoj vjeri i pohađanju nedjeljne mise“.

Pozdrave zajednici uputio je i dekan, koji je uz ostalo zahvalio njemačkom župniku da već 14 godina svoju crkvu daje na raspolaganje Hrvatima. Prelat Luhman uputio je svoje pozdrave pismom u kojem zahvaljuje don Josipu Juriću na 13-godišnjem pastoralnom radu, a njegovu nasljedniku vlč. Grgiću zaželio je dobar početak i Božji blagoslov. Na kraju euharistijskog slavlja don Josip je također još jednom zahvalio svima na podršci i suradnji.

I na kraju vjernicima se obratio i novi voditelj vlč. Grgić: „Svaki oproštaj je

Bivši voditelj Misije don Josip Jurić (s mikrofonom) oprostio se od zajednice, kojoj je predstavio novog župnika vlč. Jakova Grgića. U sredini je gosp. Ivo Živković, socijalni radnik i revni misijski suradnik

težak, pa i ovaj, pogotovo nakon 13 godina života u jednoj zajednici. Bili ste tu i dali ste sve od sebe što ste mogli. Nemojte nas zaboraviti. Sve one koji su dosad surađivali sa svećenikom, pozivam na daljnju suradnju. Svi radimo za

zajedničku stvar, za Boga i dobro ljudi, a osobito naše zajednice“.

Nakon sv. mise vlč. Jakov je sve prisutne pozvao na domjenak i zajedničko druženje u župnu dvoranu u blizini crkve. Tu je gosp. Živković, predsjednik župnog vijeća, u ime cijele zajednice, predao u znak zahvalnosti don Josipu Juriću, mali dar – zlatni sat s ugraviranim inicijalima.

Uz dobru kapljicu, jelo, kavu i kolače, za što su se pobrinuli ugostitelji i ostali vjernici, za zabavu i ples su svirali Josip Knezović i Tomislav Božić. Gosp. Knezović ujedno je zamijenio orguljaša Ivana Mlinarevića, koji zbog ozljede nije mogao svirati, a prijašnja orguljašica Monika odlučila se za poziv časne sestre.

Za vrijeme mise divno je bilo slušati kako cijela crkva zdušno pjeva. Tako mala, a opet vesela i živa zajednica. Uistinu prepoznatljiva. **Lj.**

ROSENHEIM

Ivan mu je ime... i svi se začudiše!

Dugogodišnjem pastoralnom suradniku Misije Rosenheim gosp. Mirku Kapetanoviću i njegovoj supruzi Mandi, nakon devet godina braka bez djece, Gospodin je 4. kolovoza 1998. podario najljepši dar – sinčića Ivana. Neizrecivu radost rodi-

telja i zahvalu Bogu za darovano im dijete podijelila je brojna rodbina i prijatelji 12. rujna 1998., kada je župnik fra Josip Kulović podijelio sakrament krštenja i tako

primio maloga Ivana u zajednicu djece Božje.

Ružica Lončarić

OBAVIJEST

Izvešće s prve smotre dječjih zborova hrvatskih katoličkih misija, održane u Frankfurtu 31.1.1999., objavit ćemo zajedno s fotografijama zborova u sljedećem broju. **Uredništvo**

Sakrament krštenja Ivanu Kapetanoviću podijelio je fra Josip Kulović

BERLIN

Zrake božanskoga svjetla

Svake godine na Badnjak u Berlinu slavi se Dječja polnočka. Roditelji dodu s malom djecom vidjeti jaslce, pjevaju se božićne pjesme i redovito se za djecu izvede igrokaz. Ovogodišnji igrokaz pod nazivom „Sveta božićna noć“ izvela su djeca pod vodstvom s. Fabiole Bobaš. Jaslice je načinio fra Ante Marković.

Pred njima su mnogi klekli, pomolili se i ponešto zapisali u knjigu dojmova:

- Bog koji leži na tvrdoj i oštroj slamici obasjao je tamu našeg života i tiho objavio: isplati se živjeti životom kojim mi ljudi živimo, isplati se biti čovjek, jer i Bog je čovjekom postao. Bože, prosvijetli nas tim božanskim svjetlom da te shvatimo i u toj radosti i ponosu živimo: što smo obdareni tim doživljajem biti čovjekom. Isuse, koji ležiš na slamici, klanjamo ti se.
- Svjetlost Božića kroz ljepotu ovih jaslca svijetli i u mom srcu.
- Dragi Isuse, vrati nam se na svijet u obliku ljudskog bića i ponovno nas usmjeri na bolji život.
- Bože, hvala ti za snagu koju si mi dao da sam križ primila s ljubavlju.
- Daj nam Bože, snagu da izdržimo sve muke.
- Dragi Isuse, čuvaj moju djecu, sve troje. Daj im snage da izdrže sve kušnje i sačuvaju svoje obitelji zajedno.

Berlinska
djeca
uprizzorila
su dječji
Božić
„uživo“

- Gospodine, mir i zdravlje cijeloj mojoj obitelji. To je moja najveća želja.
- Dragi anđele, ja te puno molim, kaži malom Isusu da ga puno volim.

- Gledajući jaslce, stekli smo dojam da smo u sasvim drugoj sredini, negdje daleko odavde, u ozračju božanskoga svjetla.

• Demonstracije protiv zatvaranja katoličkih bolnica

U petak, 15. siječnja, okupilo se ispred katedrale St. Hedwig u Berlinu preko šest tisuća demonstranata da iskažu nezadovoljstvo zbog izjava berlinskog Senata o skorom zatvaranju pet katoličkih bolnica u Berlinu. Berlinski kardinal Georg Sterzinsky je prije samog prosvjednog marša, koji se kretao od katedrale do „crvene“ Vijećnice, kazao: „Žalosno je da je do ovog došlo, ali smo radosni da slobodno možemo sudjelovati u demonstracijama“. Pismo potpo-

re ovim demonstracijama poslao je i kölnski kardinal Joachim Meisner. Na čelu povorke išao je kardinal Sterzinsky. Uz njega je koračao i hrvatski svećenik fra Jozo Župić koji se zajedno s hrvatskim katolicima solidarizirao s ovim demonstracijama, jer mnogo hrvatskih žena radi u katoličkim bolnicama. Ispred Vijećnice su održana tri prosvjedna govora. Nakon toga demonstranti su se u miru razišli svojim kućama.

Jozo Župić

FRANKFURT

Društvo prijatelja hrvatskih demokršćana

U Frankfurtu je u siječnju izabrana uprava Društva prijatelja hrvatskih demokršćana, a za predsjednika je ponovno izabran Anto Japunčić. Društvo se inače sastaje u prostorijama Hrvatskoga kluba, Steinkleestr. 39 (Frankfurt-Eckenheim), gdje ima hrvatska posudbena knjižnica, a mogu se pratiti i programi Hrvatske televizije. Klub je otvoren ponedjeljkom, srijedom i petkom od 14 do 20 sati.

HANAU

Znaju moliti i nogomet igrati

Na razini dekanata organiziran je prošle godine na sportskim terenima u Wilhelmsbadu – glasovito liječilišno mjesto u Hessenu – nogometni turnir katoličke mladeži Hanaua. Pod vodstvom mladoga Martin-Petrol Torbena, voditelja ministranata i mladih pri župi Imena Marijina, koja je i glavna gradska župa. Turnir želi postati tradicionalan, makar se ove godine održao tek drugi put za redom. Pobuđuje veliko zanimanje među djecom i mladima, tako da ih je puno lakše sabrati, nego na sv. misu nedjeljom.

Krizmanici i ministranti Mladen, Denis, Bojan, Martin, Mario... za vrijeme krizme u lipnju ove godine u Hanau

Ministrantska nogometna ekipa HKM Hanau s trenerom „Čičom“

U svemu tome ima i nešto bolno, poneki roditelji nogomet svoje djece pretpostavljaju nedjeljnoj službi Božjoj, pod nekakvom izlikom, da bi njihova djeca

možda mogli biti „profi“? Zamislite zablude i iluzije iz vremena pod komunizmom, kada su na taj način kod nas pokušavali mlade odvrćati od crkve.

Turnir je pod budnim okom našega „Čiče“ (ŠimeDujmović) prošao u najboljem redu, s time da se glavni favoriti (Mariae Namen) ove godine nisu dali iznenaditi. Dovedi su veoma pojačanu momčad, pa su im naši bili tek do ramena. Grubosti i psovke, hvala Bogu, izostale su. Sve se samo svelo na fair navijanje.

Nakon svega čestitajući jedni drugima, pozvali smo njemačke prijatelje na naše hrvatske specijalitete. U gostoljubivosti nismo se niti ovoga puta dali nadmašiti. Ugodni domjenak i uručivanje diplome. Naši: Martin, Denis, Josip, Bojan i dr... došli su na svoje. Oliver pak veli da će drugi puta pojačati redove. **M. K.**

MÜNCHEN

Nastup zbora Gospe Sinjske

S nedjeljom 15. studenoga Misija je ušla u završnicu proslave jubilarne 50. obljetnice.

Te nedjelje misna slavlja u crkvama sv. Mihaela, sv. Pavla i u velikoj misijskoj kapeli predvodili su i propovijedali žup-

nik Gospe Sinjske fra Tomislav Dukić i njegov pomoćnik fra Zvonko Erceg. Sva ova misna slavlja uzveličali su svojim glasovima crkveni mješoviti zbor Gospa Sinjska, uz pratnju na orguljama sestre Marije Jelene Mijić i pod ravnanjem fra Jure Župića. Nakon mise u crkvi sv. Pavla u prepunoj velikoj misijskoj kapeli upriličen je koncert rodoljubnih zabavnih i pučkih pjesama gdje su nastupali crkveni mješoviti zbor Gospa Sinjska i vokalni instrumentalni sastav FRAMA-e, također Gospe Sinjske, a pod ravnanjem mladog umjetnika Petra Župića, studenta Muzičke akademije u Zagrebu.

Jozo Sladoja

Mješoviti zbor svetišta Gospe Sinjske oduševio je nazočne svojim pjevanjem. Foto: Jozo Sladoja

BAD SODEN

Vratimo Bogu čovjeka i čovjeku Boga

Hrvatska misa u Bad Sodenu je uvijek odlično posjećena

„Vratimo Bogu čovjeka i čovjeku Boga“ – bilo je geslo pod kojim je fra Stanko Dotur pozvao na duhovnu obnovu hrvatske katolike nastanjene na području Hoch- i Main Taunusa nadomak Frankfurta. Program se odvijao četiri dana, od 3.–6. prosinca 1998., i to u središtu ovog područja, u Bad Sodenu.

„Iz domovine smo donijeli iskustvo da nam je vjera bila izrugivana, a u sredini u kojoj smo se našli tu vjeru civilizacija niti podržava niti hrani. Potrebno je da o svemu tome razmislimo u duhu istinske obnove na koju nas poziva Papa pred ulazak u treće tisućljeće – u ljubavi prema Bogu i svojoj obitelji“ – bila je srčika poruke otisnuta na listiću kojim se pozivalo ljude na ovu duhovnu obnovu.

Da stvore duhovno ozračje u kojem bi se mogli više ostvarivati i kao ljudi i kao kršćani, za tu su prigodu iz domovine pozvani: fra Miroslav Bustruc i katolički kantautor Luka Željko Balvan, koji je skup krijepio liturgijskom pjesmom i ugodnim glasom. Snježnom vremenu usprkos, koje je prouzrokovalo prometni kaos, okupio se velik broj zainteresiranih za svoje duhovno osvježenje i rast u vjeri i dobroti.

Bogomdani glas i pjesme kantautora Željka uvukle su u nas pozornost i ozbiljnost na ono radi čega i dodosmo. Voditelj obnove, fra Miroslav, iznjedrio je već prvom izloženom temom interes prisutnih. Među ostalim obradio je teme:

„Zašto živim?“

„Obraćanje – korak prema životu“,

„Molitva – susret koji mijenja čovjeka“ i dr. Za vrijeme predavanja znao je i opustiti slušateljstvo kojom dosjetkom i šalom.

Ovo traženje sebe u ogledalu izloženog učinit će da se potražimo, nađemo i sklopimo još jaču vezu s čovjekom i Bogom u ovom vremenu. Trećeg dana nas je pjesmom osvježila misijska grupa „Pax“ iz Frankfurta za koju se skrbi fra Siniša Balajić. Oni su dugo u noć – uz ponudenu okrijepu – pridonosili da se zahtijevano jedinstvo duha ostvaruje u ugodnoj atmosferi – druženjem i pjesmom.

Obnova je završila svečanom nedjeljom euharistijom. Mnogi su rekli da nam ovakvog druženja treba više, uz konstataciju da nam ga ovako okrepljujuće može samo Crkva organizirati. Bila je to naša najljepša priprava za Božić.

Pava Martinović

BALINGEN

25

Slavlje je počelo u nedjelju 11. listopada 1998. u crkvi St. Ulrich u Geislingenu kod Balingena. Na hrvatskom jeziku predvodio ga je prelat J. Adam, referent za strance u biskupiji Rottenburg-Stuttgart, uz koncelebraciju generalnog vikara biskupije Mostar msgr. Luku Pavlovića, župnika don Božu Polića, don Krešimira Puljića (direktora biskupijskog Caritasa Mostar), don Peru Pavlovića, župnika župe Ravno (Hercegovina), dekana V. Klinka i župnika Hl. Kreuz K. Dutlingera. Zborom je upravljao Slavko Arapović, a predstavnici Misije prinijeli su darove zahvalnosti Bogu za 25. obljetnicu: Bibliju, zavjetni križ, veliku hrvatsku svijeću, tamburicu, kruh i vino, hrvatsku zastavu koja prati Misiju od osnivanja 1973. do danas. Nakon slavlja u crkvi prešli smo u župnu dvoranu Sv. Duha u Balingenu, gdje se održao prigodni program. Nakon glazbenog ugodaja slijedili su pozdravi prelata Adama, dekana Klinke, gradonačelnika Balingena gosp. H. Luppolda i predstavnice evangeličke crkvene zajednice Angelike S. Don Božo je potom pozvao sav narod u dvorani na hrvatske specijalitete (pršut,

godina Misije

Svečanom misom i zajedničkom gozdom Misija Balingen obilježila je svoj srebrni jubilej

kulen, sir iz svih dijelova Hrvatske i Hercegovine, te vino, kolače, pitu, sarmu, japrak itd.

Na pozornici je stajao plakat s natpisom: *HK Misija Balingen u vjeri, nadi i ljubavi (1973–1998)*, kojeg je dao izraditi don Božo u Reutlingenu, uz cvjetnu zavjesu je bila jedna umjetnička slika „Silazak Duha Svetog“ s brojem 25, dar gospode Mire Horvat. Don Božo je na kraju zahvalio svima koji su pomogli da se lijepo proslavi ovaj srebrni jubilej.

HKM Balingen utemeljena je 1972., kada u proljeće te godine dolazi vlč. Vinko Radić, svećenik sarajevske nadbiskupije. Za Božić 1972. on slavi misu s vjernicima u Balingenu. Vlč. Radić pastoralno djeluje u Misiji do travnja 1975. Za vrijeme njegova pastoralnog rada kršteno je 91 dijete u Misiji Balingen. U travnju 1975. dolazi vlč. Josip Beljan, svećenik biskupije Mostar i pastoralno djeluje do studenog 1978. Slavi mise na svih 11 mjesta i tako okuplja katolike-Hrvate. Jednom godišnje organizira s dekanatskim uredom „Susret Hrvata i Nijemaca“. Za vrijeme župnikovanja vlč. Josipa Beljana kršteno je u Misiji 110 djece. Vlč. Beljan odlazi na radio Vatikan u Rim, a zamjenjuje ga vlč. Ivica Komadina, svećenik biskupije Mostar. Pastoralna suradnica bijaše Zdravka Grizelj, a 1982. god. za pastoralnog suradnika dolazi Stjepan Mežnarić i ostaje sve do kolovoza 1992. Vlč. Komadina izabire crkveni odbor – župno vijeće. Na 7 mjesta slavi sv. misu, a u Balingenu svake nedjelje.

Uz rad i život Misije pri Caritasverbandu Balingen radi gosp. Mladen Meštrović. Na terenu HKM Balingen živi oko 3200 Hrvata katolika. Svake godine se organizira „Susret Hrvata i Nijemaca“, obiteljske sv. mise na izletu u Plettenberg, a kasnije Obernheim. Mladi se okupljaju u folklornu grupu koju vodi Alojz Zovkić. Za vrijeme župnikovanja vlč. Komadine kršteno je 204 djece.

U listopadu 1989. za župnika dolazi Božo Polić, svećenik mostarske bisku-

Prinošenje prikaznih darova

pije, i nastavlja već pastoralno uređeni život Misije. On je do sada u Misiji krstio 181 dijete.

Ukupno je u HKM Balingen kršteno 585 djece, prvu pričest primilo 285 djece, sv. krizmu 404 mladih, a sklopljeno je 126 crkvenih brakova.

Don Božo okuplja vjernike, organizira folklorne nastupe, putovanja i druženja preko učenja tamburica. S demokratskim promjenama u domovini, Misija Balingen bdije, moli i organizira pomoć. Osniva se hrvatska kulturna zajednica „Hrvati za Europu“, koja pri Misiji skuplja novac i pomoć za Hrvatsku. Velika briga oko izbjeglih i prognanih utječe na redovan rad i djelovanje Misije. Gosp. Meštrović i don Božo smještaju ljude i organiziraju akcije

pomoći za Hrvatsku i Bosnu i Hercegovinu. U novcu je skupljeno i poslano preko dvjesto tisuća DM, a u materijalu do petsto tisuća DM. Don Božo je u suradnji s gosp. Slavkom Arapovićem (Kulturna zajednica) organizirao slanje pomoći u Hrvatsku i BiH. U Balingenu je gosp. Arapović zadužen za sviranje i pjevanje kod sv. misa, a u Ebingenu i Gammertingenu gđa Marija Mustapić organizira probe pjevanja.

Don Božo je u suradnji s gosp. Arapovićem i gosp. Z. Canjugom organizirao i početak hrvatske dopunske nastave. Bila je to mudra borba uz već postojeće JU-škole na terenu Misije. Osnovano je 11 podružnica HDŠ, u kojima naša djeca uče hrvatski jezik, povijest i kulturu.

B. P.

itelj Misije don Božo Polić prima uže priznanje

U obilježavanju 25. obljetnice Misije Balingen sudjelovalo je mnoštvo vjernika

STUTTGART

Završena proslava 40. obljetnice Misije

Sjećanje na spektakl „Lijepom našom“ i tečaj za djelatelje pričesti

Oko 3000 vjernika okupilo se 29.11.98. na glazbeni spektakl „Lijepom našom“ u poznatoj dvorani Schwabenlandhalle u Fellbachu kraj Stuttgarta. Poznata i priznata mnogobrojna hrvatska zajednica u Stuttgartu završila je ovom priredbom jubilarno slavlje 40-te obljetnice djelovanja Hrvatske katoličke misije, kao znaka osobite Božje skrbi koju je posvjedočila Crkva u Hrvata prema svojim vjernicima kad su morali napuštati svoja ognjišta i odlaziti na rad u daleke zemlje. Poslala je Crkva za njima u svijet svećenike, redovnike i redovnice koji su s njima i za njih živjeli sve do danas. Prvotno je poslanje naših misija, pa tako i ove jubilarne u Stuttgartu, sačuvati svetu vjeru, pridonositi da vjera raste i prenosi se na nove naraštaje, slaviti Boga na svom materinskom jeziku, svjedočiti pred svijetom svoju vjernost i odanost – Bogu, Crkvi i narodu. Iz te temeljne odrednice razgranala se vjernička djelatnost koja je posebno zablistala te večeri: veliki i dječiji zbor, ritmičke grupe, zbor mladih i klapa, folklorne grupe te tamburaški orkestar. Sve sudionike ovog jedinstvenog slavlja iseljene Hrvatske pozdravili su gradonačelnik grada Fellbacha Friedrich Wilhelm Kiehl i voditelj Misije fra Marinko Vukman. Gradonačelnik je izrazio radost što se nalazi na ovom slavlju te posebno istaknuo kako su Hrvati vrijedni i radišni, te da je ponosan što ih više stotina živi u Fellbachu.

U programu su, uz misijske sekcije, nastupili: tamburaški orkestar Hrvats-

ke radio televizije te hrvatske estradne zvijezde, kulturno-umjetnička društva „Miroslav Krleža“ iz Fellbacha i „Velebit“ iz Bad Cannstatta. Program su sprjetno i sretno vodili Mirna Berend i Branko Uvodić. Čisti prihod ovog koncerta bit će predan ustanovama koje skrbe za djecu sa smetnjama u razvoju.

U financiranju ovog velebnog spektakla istaknuli su se brojni darovatelji a posebno gospoda: Milan Cesarac, Mirko Grgić, Miroslav Ludwig, Željko Lončar, Ante Ševo i Ivan Ramljak te nogometaši VFD Stuttgarta Soldo i Bobić.

U svom pozdravnom govoru fra Marinko je posebno istaknuo: „Drage sestre i braćo! Bogu smo zahvalni, radosni i ponosni da se ovaj spektakl održava u Hrvatskoj katoličkoj misiji u Stuttgartu koja i ovim činom obilježava četrdesetu obljetnicu utemeljenja i djelovanja. U ovom trenutku smatram korisnim naglasiti nepobitnu činjenicu da je Crkva bdjela uz kolijevku našega narodnoga i kulturnoga nastajanja da se ona neizbrisivo utkala u naše trinaeststoljetno hrvatsko biće. I ovdje u tuđini zadaća Crkve bila je i ostala skrbiti se o hrvatskim vjernicima kako bi sačuvali i katoličku vjeru i hrvatsku svijest. Crkva nas i dalje neumorno poziva na bogoljublje, čovjekoljublje i rodoljublje da nikad ne zaboravimo da je Hrvatska domovina djedova i pradjedova naših, očeva i majki naših koji su se borili za krst časni i slobodu zlatnu. Danas, dok održavamo ovu priredbu, ne smijemo zaboraviti tisuće i tisuće hrvatskih branitelja koji su položili živote za obranu drage nam domovine i kojima zahvaljujemo da nam je Hrvatska slobodna i suverena.

I kroz ovih četrdeset godina trudili su se svećenici, časne sestre, pastoralni i socijalni djelatnici da naše hrvatske obitelji ostanu na okupu i da nikad ne zaborave svoje korijene. Te korijene osjetit ćemo i večeras kada u našim srcima zaori i zapjeva riječ materinska, riječ hrvatska. Stoga zahvaljujem brojnim misijskim aktivnostima, svim izvođačima, voditeljima i svima koji su pomogli večerašnjoj priredbi „Lijepom našom“.

Novi djelatelji pričesti

U subotu, 5. prosinca 1998. u prostorijama HKM Stuttgart-Centar, održan je Uvodni tečaj za (vjernike-laike) djelatelje i djelatelje pričesti u hrvat. katol. misijama u biskupiji Rottenburg-Stuttgart. Tečaj je u ime biskupijskog Liturgijskog instituta i Instituta za permanentnu izobrazbu organizirao i vodio dr. I.T. Medugorac. Na tečaju je sudjelovalo 17 novih kandidata (13 iz raznih HKM ove biskupije, 3 kandidata iz Albanske i 1 iz Slovenske katol. misije Stuttgart), te nekoliko djelatelja pričesti koji su ranije završili takav tečaj i već posjeduju potrebnu pismenu biskupsku dozvolu za tu liturgijsku službu.

Služba djelatelja pričesti (Kommunionhelfer/-helferinnen) u njemačkim župama ove biskupije postoji od 1968. god., a uvedena je nakon preporuke Drugog vat. sabora da se vjernici za vrijeme sv. mise u što većem broju pričešćuju. U našim misijama uvedena je prije 4 godine. Kroz proteklo vrijeme ova se liturgijska služba pokazala i korisnom i potrebnom. Prema Crkvenom službenom listu biskupije Rottenburg-Stuttgart od 20.11.98. god., od biskupa ovlašteni djelatelji pričesti mogu, ako je to iz bilo kojih razloga potrebno, sv. pričest dijeliti za vrijeme sv. mise i za vrijeme službe Božje bez svećenika (Wortgottesdienst); mogu pričest nositi bolesnim, nemoćnim i starim osobama u stanove, bolnice, staračke domove; mogu ako nema svećenika ili đakona, sakrament izložiti za klanjanje i poslije (bez sakramentalnog blagoslova!) vratiti u svetohranište. Djelatelji pričesti dobivaju od biskupa dozvolu za tu službu na 6 godina, koja se onda može produljiti. Nove djelatelje pričesti treba župnik, odnosno voditelj Misije, na nedjeljnoj misi predstaviti crkvenoj zajednici, a njihova imena bit će objavljena u Crkvenom službenom listu.

Fra Marinko

Stuttgartski folkloristi odlično su izveli „Ličko kolo“ pred milijunskim televizijskim gledateljstvom emisije „Lijepom našom“

FRANKFURT

„Svi me vole samo tata ne“

U Hrvatskom centru (Rüsterstr. 5) održana je 4. prosinca 1998. prai-
vedba predstave „Svi me vole,
samo tata ne“. Ovaj klasični crkve-
ni kazališni komad spremili su fra
Siniša Balajić i skupina mladih
Misije Frankfurt.

Mladi su ovom dramom pokušali
prikazati i svoje probleme. Oni su
se dali pročitati iz njihove glume i
njihovih riječi. Iako je ovaj komad
davno napisan i često izvođen, još
uvijek je aktualan i nagoni na
razmišljanje. To se i osjećalo po
pažnji i gestama same publike koja
je na kraju oduševljenim pljeskom
pozdravila ovaj scenski prikaz.

U samoj predstavi su sudjelovali: Ivica
Kelava (Ivan), Ružana Mrkonjić (Lji-
ljana), Damir Erkapić (Perica), Josip
Grebenar (Mirko), Ružica Zečević
(Leonarda), Magdalena Čakalić i Tatja-
na Grbac (Karmela), Marijana Mrko-

Mladi frankfurtski glumci u jednoj sceni iz drame „Svi me vole samo tata ne“

njić (liječnica), Ivana Jerković (upravi-
teljica), Anita Majdandžić (poštarica),
Ružica Alvir (teta), Danijela Đurinek
(mala Inga), Marija Sučić (Ela), Ivana
Kelić (Klara), Oliver Beštak (Mladen),

Kristina Brnić (Marija), Dražen Bračić
(starac Niko).

Nakon uspješne prai-
vedbe mladi će
gostovati s ovim komadom i u drugim
mjestima.

Fra S. Balajić

NOVIJE PERSONALNE PROMJENE

Svećenici

AUGSBURG

Stanko Banožić (OFM
Mostar) odlazi za voditelja
Misije u Luzern (CH), a
novim voditeljem Misije
Augsburg postaje dosadaš-
nji vikar Ivan Prusina. Za
novog vikara ove misije
imenovan je **Robert Crno-
gorac** (OFM Mostar).

LYON

Vlč. Benjamin Petrović
postao je voditeljem HKM
Lyon.

PARIZ

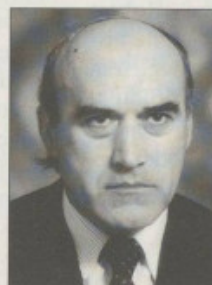
Zoran Vujić (SJ
Zagreb) otišao je s
dužnosti duhovnog
pomoćnika u HKM
Pariz, a umjesto
njega je došao **Že-
ljko Batinić** (SJ
Zagreb)

NÜRNBERG

Božidar Šimić (SDB Zagreb)
otišao je iz HKM Nürnberg, a
umjesto njega je za novog
voditelja Misije došao **Mihael
Rodić** (SDB Zagreb)

vlč. Ante Ivančić

don Mihael Rodić

vlč. Benjamin Petrović

GÖTTINGEN

Drago Ćurić (Mostar) oti-
šao je iz HKM Göttingen, a
novi voditelj Misije postao
je **Ante Ivančić** (Mostar).

SIEGEN

Josip Jurić (SDB Zagreb) oti-
šao je iz HKM Siegena, a no-
vim voditeljem Misije postao
je **Jakov Grgić** (Dubrovnik)

Pastoralne suradnice

S. Rozarija Ćurić

s. Franka Bagarić

DÜSSELDORF

S. Anka Kvesić (Mostar) otišla je na
novu dužnost u Zagreb, a na njezi-
no mjesto došla je **s. Franka Baga-
rić** (Mostar)

KÖLN

S. Ruža Zadro (Mostar) otišla je
na novu dužnost u domovinu, a
umjesto nje je došla **s. Terezija
Martić** (Mostar)

HEILBRONN

S. Vitalija Križanac (Mostar) vra-
tila se u domovinu, a umjesto nje
došla je **s. Marija Pehar** (Mostar)

SINDELFINGEN

S. Rozarija Ćurić zamijenila je s.
Bernardetu Tomić.

MOERS

Gizela Wieland otišla u mirovinu, a
umjesto nje došla je **Janja Vujčić**.

AUGSBURG

Oproštaj od fra Stanka

U nedjelju 24. siječnja 1999., hrvatska katolička zajednica u Augsburgu oprostila se od dugogodišnjeg voditelja fra Stanka Banožića. U prepunoj crkvi St. Moritz, gdje se naša zajednica već 29 godina nedjeljom okuplja na sv. misu u 11,30, u koncelebraciji, u kojoj je sudjelovalo 7 svećenika – toliko svećenika do sada u našoj zajednici nije bilo odjednom na oltaru – misno slavlje je predvodio fra Stanko. Koncelebrirali su: referent za pastoral stranaca biskupije Augsburg prezes Wolfgang Miehe, delegat iz Frankfurta fra Josip Klarić, urednik „Žive zajednice“ fra Anto Batinić, velečasni Mato Topić, župnik iz Untermeitingena kod Augsburga, novi voditelj Misije fra Ivan Prusina i fra Robert Crnogorac, novi dušobrižnik u Misiji. Prigodnu propovijed je održao fra Anto Batinić. Na koncu sv. mise je prvo prezes Miehe pročitao dekret augsburškog biskupa kojim se fra Stanko Banožić razrješuje dužnosti voditelja HKM u Augsburgu. Za novog voditelja Misije imenuje se dosadašnji fra Stankov pomoćnik i suradnik fra Ivan Prusina, a fra Ivanu za pomoćnika se imenuje fra Robert Crnogorac. Prezes Miehe se u ime biskupije zahvalio fra Stanku na njegovom uspješnom radu i uloženom trudu u Misiji i biskupiji Augsburg.

Delegat fra Josip Klarić je također dirljivim i toplim riječima zahvalio fra Stanku na svemu što je učinio u ovih 14 godina za ovu zajednicu, od čega 13 godina kao njezin voditelj.

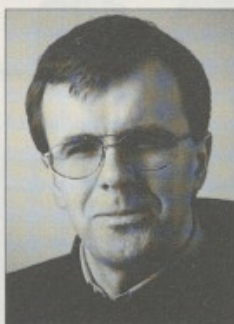
U ime vjernika fra Stanku se sljedećim riječima obratio njegov kolega iz bogoslovije, dugogodišnji bliski suradnik i predsjednik župnog vijeća HKM Augsburg, Caritasov socijalni radnik gosp. Niko Radat:

„Dragi fra Stanko!

Zapala me je čast da Ti u ime zajednice vjernika HKM Augsburg uputim par oproštajnih riječi.

Svaki oproštaj je težak pa se i mi kao župna zajednica teška srca opraštamo od Tebe. 14 godina svog najaktivnijeg dijela života si radio među nama i za nas i u taj rad si predao svega sebe. Ostavio si duboke tragove i mi kao zajednica Ti to ne možemo i nećemo zaboraviti. Ostat će nam u dubokom sjećanju Tvoje tečne, jasne i svima shvatljive propovijedi i poruke upućene s ovog svetog mjesta. Tvoj glas i pjevanje su obogaćivali

Fra Stanka Banožića je u vođenju Misije zamijenio fra Ivan Prusina, a novi dušobrižnik je fra Robert Crnogorac

fra Robert
Crnogorac

fra Ivan
Prusina

vali euharistijska slavlja. Koliko sati si proveo samo u ispovijedaonici, koliko podijelio krštenja, vjenčao bračnih parova? Koliko obitelji, koliko bolesnika u stanu ili bolnici si posjetio, koliko vremena proveo s djecom na vjeronauku, s ministrantima, koliko održao proba pjevanja s dječjim zborom i odraslima – to samo Bog zna! To je međutim samo mali vidljivi dio Tvog rada. Nitko međutim ne zna koliko vremena si utrošio pripremajući se za sve to.

Zajedno s fra Ivanom si sredio misijske matice i sve unio u kompjuter kao i sve dostupne adrese naše prostrane Misije čime se može pohvaliti malo koja misija u Njemačkoj. Koliko si nota ispisao na kompjuteru i izdao knjižica s notama za svaku prigodu u crkvenoj godini?!

Za vrijeme domovinskog rata je Tvojim zalaganjem preko Misije skupljeno stotine tisuća maraka i poslano izbjeglicama, gladnima, djeci i ranjenicima diljem Hrvatske i BiH. Sve si to radio tiho i nenametljivo. I sada, kada nakon 14 godina plodonosnog rada, odlaziš na novu dužnost za voditelja misije u Luzern u Švicarskoj, činiš to rado, iako Ti je osobna želja bila vratiti se u rodnu Hercegovinu i tamo nastaviti svoj svećenički i dušobrižnički rad. Ti spremno ideš tamo kamo Te šalju Tvoji poglavari.

Za sve ti od srca hvala. Hvala za svaku riječ pouke i utjehe, za svaku otru suzu, za Tvoj milozvučni glas. Stekao si mnoge prijatelje. Ostat ćeš nam u trajnom sjećanju i uvijek ćeš nam biti dragi gost. Želimo Ti obilje Božjeg blagoslova u Tvojjoj novoj sredini i neka Te prate mir i dobro. Još jednom: od srca hvala za sve. U životu svećenika i župnika je tako: jedni odlaze, drugi dolaze a župna

zajednica mora nastaviti svoj život i rad. Stoga pozdravljam novog voditelja naše Misije, nama svima poznatog i dragog fra Ivana. I našem fra Robertu, koji je danas po prvi put među nama, želim dobrodošlicu i uspješan i plodonosan rad“.

Potom se vjernicima obratio fra Stanko Banožić i zahvalio augsburškoj biskupiji što je mogao tolike godine djelovati među hrvatskim vjernicima. Stišćući zube, da se ne bi omakla koja suza, on je toplim riječima zahvalio svim vjernicima na dugogodišnjoj uspješnoj suradnji kao i svojim bližim suradnicima fra Ivanu i časnim sestrama.

Fra Stankov nasljednik fra Ivan Prusina je također zahvalio fra Stanku na izvanredno dobroj i skladnoj suradnji i razumijevanju u četiri godine njihovog zajedničkog rada.

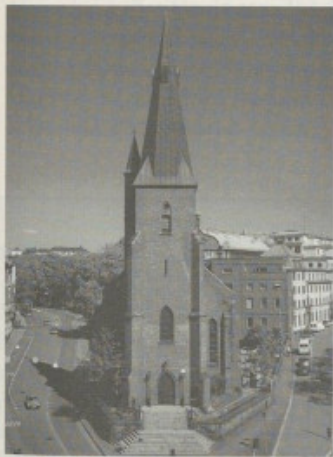
U 15 sati je u misijskim prostorijama pripremljen domjenak za sve vjernike. U opuštenoj i prijateljskoj atmosferi, uz čašicu pića, jelo, kolače i kavu, okupio se iznenađujuće veliki broj vjernika. Tom prigodom je gospodin Radat u ime vjernika uručio fra Stanku dar za koji je gospodin Mirko Nedić skupio preko 3 000 DM. Dugo smo razmišljali što mu kupiti jer je fra Stanko jako skroman. Na koncu smo se odlučili i kupili mu skupocjeni sat i na njega dali ugravirati: „Fra Stanku vjernici HKM Augsburg“.

Fra Stanko je bio ganut vidjevši koliko se vjernika okupilo u Misiji. Makar je fra Stanku ovaj oproštaj bio težak, ipak odlazi ponosan i uzdignuta čela, svjestan da je mnogo učinio za ovu zajednicu i da će uvijek biti rado viđen u njoj. Riječi koje su se tog popodneva najviše mogle čuti su: „Fra Stanko, veliko hvala na svemu!“ i prijateljski stisak ruke a u mnogim očima su zaiskrile i suze. Bio je to dostojanstven oproštaj od dragog čovjeka, skromnog fratra, svestranog dušobrižnika i prijatelja. **Niko Radat**

NORVEŠKA Božić u Norveškoj

Hrvati Norveške radosno su proslavili božićne blagdane i s vjerom u Boga ušli u 1999. godinu. Glavno i najvažnije susretanje ovdašnjih Hrvata jest slavlje svete mise na hrvatskom jeziku svake nedjelje u katedralnoj crkvi St. Olav u Oslu. Na Božić je crkva bila puna. Svete mise na hrvatskom jeziku povremeno se slave i u Arendalu, Askimu, Hovu, Mossu, Tonsbergu. Osim ovih mjesta svećenik je u 1998. uspio obići i Hrvate u Bergenu, Stavangeru i Trondheimu te i s njima slaviti svetu misu.

Malo stado katolika u protestantskoj Norveškoj sastoji se od katolika koji porijeklom potječu iz više od 120 različitih nacionalnih grupa. Slika smo sveopće Crkve kojoj pripadamo iako smo nastanjeni u jednoj državi. Biskup u Oslu je Nijemac, generalni vikar Nizozemac, ima nekoliko domaćih svećenika Norvežana. Tu su svećenici za zajednice ovih materinskih jezika: hrvatski, mađarski, poljski, filipinski, vijetnamski, tamilski, portugalski i španjolski.

Crkva sv. Olafa u Oslu / Norveška

Ima časnihi sestara (mnoge već u poodmakloj dobi)

iz Njemačke, Nizozemske, Poljske, Amerike, Norveške, Francuske, Filipina, Indonezije, Vijetnama, itd. Svima nam je zajednički jezik norveški. Uz to što redovito kod časnihi sestara imam svetu misu na norveškom, ja sam o Božiću služio svete mise još i na španjolskom i talijanskom. Talijani nemaju svoga svećenika, ali im je drago da povremeno imaju svetu misu na svome jeziku. U prvoj generaciji svi ovdašnji doseljeni vjernici vole svoj jezik. U drugoj generaciji svi dobro govore i odlično razumiju norveški iako ih njihovi potiču da ne zaborave jezik roditelja. Neki se žene Norvežankama. Treća generacija tek stasa. U jednom smo svi složni, a to je želja da i oni budu Kristovi vjernici i da žive po Evanđelju. **Berislav Grgić, svećenik**

WUPPERTAL Sedmodnevna duhovna obnova

Fra Ivan Vidović s vjernicima u Wuppertalu

U prigodi Velikog jubileja 2000-te godine rođenja Isusa Krista, u Hrvatskoj katoličkoj misiji Wuppertal upriličena je od 7.-13. prosinca 1998. duhovna obnova. Na samom početku došašća ponudena je vjernicima Solingena, Remscheid i Wuppertala sedmodnevna priprava za Božić. Dvojica misionara, fra Miroslav Bustruc i gosp. Željko Luka Balvan, molitvom i pjesmom, pobudili su veliko zanimanje prisutnih vjernika. Njihov pristup molitvi potaknuo je vjernike, koji žive „modernim“ načinom života na molitvu tako da je svaki pojedinac mogao uvidjeti da je Bogu draga osoba, da ga Bog voli. Ovaj suvremeni pristup pastoralnoj praksi približio je pojedince vjeri tako da su osjetili Božje djelovanje. Molitva je obilježavala ovaj susret.

Na prvu nedjelju došašća, 29. studenog 1998. u Misiji Wuppertal bilo je posebno svečano. Posjetio nas je delegat za Hrvate u Njemačkoj fra Josip Klarić. Predvodio je sv. mise u Solingenu, Wuppertalu i Remscheidu a za vrijeme propovijedi naglasio je potrebu naše kršćanske prepoznatljivosti. Svaki pojedinac, u svojoj konkretnoj situaciji, u obitelji, na svome radnom mjestu, u susretu s drugim ljudima treba biti prepoznatljiv.

Tako npr. hrvatski iseljenici su prepoznatljivi po svojoj vjeri, po nedjeljnim okupljanjima na svetim misama. Važno je stoga biti svjestan i znati da se svojom vjerom, kulturom i običajima predstavljamo drugim ljudima. **M. Peulić**

Skupina vjernika ispred crkve poslije mise u Solingenu

NÜRNBERG

S tamburom i pjesmom

Oproštaj s don Božom. Novi voditelj zajednice don Mihael Rodić. Uspješni nastupi folklorša i tamburaša. Posjet tamburaškog orkestra iz Zagreba.

U franjevačkoj crkvi St. Ludwig u Nürnbergu, gdje se hrvatska katolička zajednica svake nedjelje i blagdana u velikom broju okuplja na svetu misu, 6. rujna 1998. imali smo primopredaju službe voditelja HKM Nürnberg. Misu je predvodio dosadašnji voditelj Misije don Božidar Šimičić, a koncelebrirali su o. Josip Klarić, delegat za hrvatske dušobrižnike u Njemačkoj, i novi voditelj HKM Nürnberg don Mihael Rodić.

Dosadašnji voditelj don Božidar preuzeo je vođenje Misije 1991. On je zahvalio svojoj subraći, don Marku Pavletiću i don Rudiju Belko kao i svim vjernicima na suradnji i svestranoj pomoći. Don Božo je bio vrlo aktivan u skupljanju i slanju humanitarne pomoći u Hrvatsku i Bosnu i Hercegovinu, na čemu mu se posebno zahvalio i generalni vikar biskupije Bamberg mons. Alois Albrecht. Don Božo se vratio u domovinu, u župu Gospe Loretske u Zadru-Arbanasi.

Novi voditelj HKM Nürnberg postao je don Mihael Rodić, koji je do sada bio na službi u župi sv. Josipa u Rijeci. Don Mihael poznaje život i pastoralnu situaciju hrvatskih iseljenika u Njemačkoj, jer je sedam godina djelovao u HKM Pforzheim-Bruchsal.

U velikoj i predivnoj dvorani Starogradske vijećnice grada Nürnberga, Vijeće za strance (Ausländerarbeit) slavilo je 9. listopada prošle godine 25 godina svoga postojanja. Odnedavno i mi Hrvati imamo svoje predstavnike u Vijeću, a to su gđa. Anda Škojo, koja je predstavnica Hrvatske i gosp. Jure Bule, koji je u Vijeće ušao kao predstavnik Bosne i Hercegovine. Grad Nürnberg jedan je od rijetkih gradova u Njemačkoj koji svaku kulturnu manifestaciju sufinancira i do 70 %.

Svečanosti jubileja prisustvovali su predstavnici političkog i kulturnog života grada Nürnberga, predstavnici kulturnih i sportskih društava stranaca, a bili su i predstavnici naših kulturno-sportskih društava: Croatia, Hajduk, Bosanska Posavina, Pajdaši, Matice hrvatske i Flatus, a svećenike naše Misije, don Mihaela Rodića i don Rudiju Belku, su u pozdravnom govoru i posebno pozdravili.

Nastupi folklorša i tamburaša

Kulturni dio programa izvele su dvije mlade umjetnice iz Zagreba: Laura Vađon, na violini, i Romana Matanovac, na gitari. Duet iz Zagreba Vađon – Matanovac izveo je bogat program, izvođeci i djela hrvatskih kompozitora Josipovića i Miletića. Dvije mlade umjetnice održale su do sada više od stotinu koncerata u domovini i inozemstvu, a nastupaju zajedno pet godina.

Od 24.10.–1.11.1998. u Nürnbergu se održavao jesenski velesajam pod nazivom „Consumenta“. Po prvi put je stranim udrugama ponuđen cijeli jedan paviljon, da bi mogle predstaviti svoju zemlju u gospodarskom, turističkom i kulturnom planu. Na sam dan otvorenja, 24.10.98., a velesajam je otvorio bavarski ministar unutarnjih poslova Dr. Günther Beckstein, veliki prijatelj Hrvatske, nastupali su i naši mladi tamburaši i folklorši, KUD „Don Josip Kokorić“ kojim ravna don Rudolf Belko. Pred mnogobrojnom i oduševljenom publikom naši su mladi izveli splet plesova i pjesama. Cijeli tjedan je hrvatski štand bio dobro posjećen, a u više navrata naši su mladi tamburaši i nastupali na našem štandu, a naše djevojke u narodnim nošnjama davale su posjetiteljima informacije o Hrvatskoj. Po drugi puta djeca i mladi Tamburaškog orkestra „Hrvatska Lira“ HTD-a „Mijo Majer“ iz Zagreba bili su u posjetu svojim vršnjacima, hrvatskim iseljenicima u Nürnbergu. To zajedništvo nije samo susret već je preraslo u pravo prijateljstvo. Zagrepčani sa svojim domaćinima prirede svaki puta i cjelovečernji tamburaški koncert. Pretprošle godine je tamburaški orkestar iz Nürnberga „Mlade nade“ sudjelovao u Osijeku na XX. jubilaranom natjecanju tamburaških orkestara Hrvatske gdje smo osvojili treće mjesto u vrlo jakoj konkurenciji. Time hrvatska djeca i mladi u inozemstvu pokazuju i dokazuju koliko vole taj hrvatski instrument i preko njega žele i na taj način biti povezani sa svojom domovinom. Koncem prošle godine organizirali smo koncert na kome nam je dodijeljena nagrada za treće mjesto (brončana medalja) koju nam je dodijeli-

lio gosp. Vjekoslav Burić, prof. glazbe u Osijeku i član ocjenjivačkog žirija na natjecanju tamburaških orkestara. Najveću zaslugu za nürnbergski kao i zagrebački orkestar ima profesor Dražen Varga koji svoju ljubav prema tamburi prenosi na mlade generacije. Ovakvim radom s mladima Hrvatska je bliže onima koji žive u stranom svijetu. No moram napomenuti još jednu stvar. Vjerojatno je rijetkost u Hrvatskoj, kao i u svijetu, da u jednom orkestru sviraju zajedno četiri para blizanaca kao što je to u orkestru „Mlade nade“ iz Nürnberga. Glavni pokretač ovog pothvata je svećenik Rudi Belko koji je ovdje došao prije dvije godine. Vlč. Marko Pavletić svesrdno pomaže pripremajući partiture i note, ali ako pukne i koja žica, on se brine da sve opet funkcionira kako treba. Čitav taj rad prate i roditelji tamburaša i, nadamo se, da će se i ubuduće za nas čuti i da ćemo i dalje širiti po Njemačkoj i Europi hrvatsku glazbu i riječ.

Branko Brčinović · Branimir Karačić

vijesti • news

- Misija Rüsselsheim priredila je u prosincu prošle godine veselu nikolinjsku feštu uz bogat božićni i zabavni program, kao i obilnu zakusku. Naj sretniji su na tomboli dobili vrijedne nagrade. Uz grupu DIM iz Offenbacha pjevali se i plesalo do ponoći.
- U Misiji Koblenz održano je u prosincu također nikolinjsko slavlje, u kojem su sudjelovali djeca i najmlađi, grupa gitarista i pjevača. Na treću adventsku noć djeluju bio je i tradicionalni dan otvaranja vrata. Izložba rukotvorina privukla je posebice pozornost svih posjetitelja. U toj prigodi održana je i putujuća izložba slik 20 hrvatskih umjetnika, koju je postavila PINTA, zagrebačka udruga za očuvanje i obnavljanje kulturnog blaga u Hrvatskoj. Prihod od prodane slike ide u fond za obnovu hrvatske kulturne baštine.

Četvrt stoljeća podno Alpa

Srebrni jubilej Misije obilježen misnim slavljem i svečanom akademijom

U nedjelju, 6. prosinca, na blagdan sv. Nikole biskupa, u Traunreutu (Oberbayern) je proslavljena 25. obljetnica postojanja i djelovanja Hrvatske katoličke misije Traunreut. Svečano koncelebrirano misno slavlje predvodio je fra Josip Klarić, delegat za inozemnu pastvu u Njemačkoj, a koncelebrirali su fra Anto Batinić, voditelj Misije vlč. Mladen Mrakovčić i stalni đakon iz njemačke zajednice g. Helmut Reiter. Misnom slavlju su uz njih nazočni bili i vlč. Antun Mrakovčić, koji je ovu Misiju vodio punih 16 godina, te g. župnik iz Burghausena (jedne od filijala naše misije) Josef Stemplinger.

HKM Traunreut osnovana je 1973. g. Prvi dušobrižnik bio je fra Berislav Nikić, član provincije Presvetog Otkupitelja – Split. Njega je nakon dvije godine naslijedio vlč. Antun Mrakovčić, svećenik krčke biskupije a nakon njega dušobrižnička skrb je povjerena vlč. Mladenu Mrakovčiću, također svećeniku krčke biskupije.

Hrvatsko kazalište mladih „Ivana Brlić Mažuranić“ iz Berlina izvelo je 23. i 24. siječnja kazališni komad „Dnevnik Adriana M.“, u režiji Nikše Eterovića. Taj komad govori o mladima i njihovim problemima, a izveden je uz pjesmu, glazbu, ples i smijeh. Mladi glumci su uistinu oduševili, pa navodimo njihova imena: Ana, Antonija, Daniel, Darko, Damir, Dragica, Iskra, Ivica, Ivana, Jasna, Katarina, Klara, Marija, Marina, Martina, Marko, Mirko, Romano i Tihomir. (jž)

Zimska škola hrvatskoga folkloru, u organizaciji Hrvatske matice iseljenika, održana je u Crikvenici od 3. do 13. siječnja, a pohađala su je 173 polaznika iz 10 zemalja. Početkom kolovoza održat će se i ljetna škola, i to na otočju Badiji kod Korčule.

Predavanje pod naslovom „(Ne)tragičnost ulaska Hrvatske u Jugoslaviju 1918. godine“ u misijskoj dvorani u Berlinu održao je 27.12.1998. fra Zvonko Tolić. (jž)

Središnji dio proslave, misno slavlje, proslavljen je u nazočnosti nekoliko stotina vjernika iz svih (pet) misijskih postaja. Uzveličao ga je nastup zbora iz Rosenheima pod ravnanjem g. Mirka Kapetanovića.

Nakon misnog slavlja uslijedio je drugi dio proslave. Ponajprije su gosti (sudionici misnog slavlja) bili počašćeni objedom u Pfarrheimu kojeg su spremili sami vjernici uz voditelja Misije.

Osim ručka bio je pripremljen i kulturni program s akademijom u kojoj je

ukratko prikazan nastanak misija općenito s iscrpnijim prikazom nastanka i rada naše Misije. U ovom dijelu programa sudjelovali su, pored spomenutog crkvenog zbora iz Rosenheima, još i tamburaši iz njihove misije te dječji zbor „Ptice nebeske“ iz Traunreuta.

Posebno osvježenje ove proslave bio je nastup mlade hrvatske pjevačice Marijane Hegedušić iz Zagreba u pratnji njezinog producenta Željka Jonjića iz Garchinga. Svojim programom su obogatili i uljepšali ovo naše slavlje.

Pored dvjestotinjak „domaćih gostiju“ u ovom dijelu našeg slavlja sudjelovali su i gosti iz njemačke zajednice vjernika u Traunreutu. J.V.

Svečana priredba u povodu 25. obljetnice HKM Traunreut

Vjernici HKM Traunreut hodočastili su prošle godine u Rim

ÜBERSETZUNGSBÜRO MARIJAN MAJIĆ (M.A.) BDÜ

*Vaš tumač i prevoditelj
mr. Marijan Majić*Landgrafenstraße 11
60486 Frankfurt (Bockenheim)

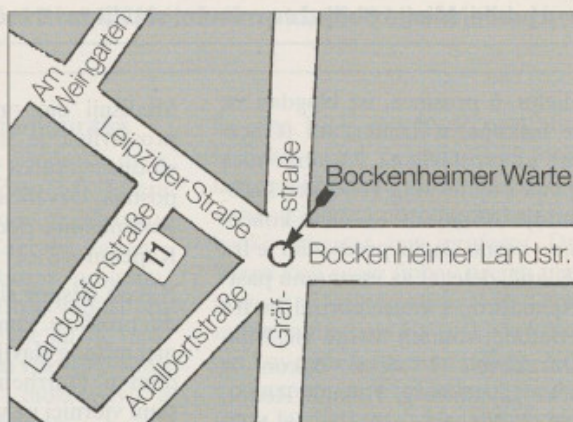
(u blizini Generalnog konzulata Republike Hrvatske)

U-Bahn: U6 i U7; tramvaj: 16

Stajalište: Bockenheimer Warte ili Leipziger Straße

Telefon: 0 69 / 700 367

Telefax: 0 69 / 97 07 43 57

RJEŠENJE KRIŽALJKE
IZ PROŠLOG BROJA

☐ ZARAVNATI ☐ ŠŠ
☐ AMEN ☐ ATENTAT
 SVETATRIKRAJA
☐ ITO ☐ EOL ☐ ILIM
☐ ČIR ☐ ODAK ☐ VP
☐ MPASTIRI ☐ ILICA
 RADUJTESE NARODI
 OROZI ☐ UTAJITI ☐ N
 MINA ☐ RASIMA ☐ IOLE
 UJAŠITI ☐ KS ☐ POTOK
 LATINISTI ☐ EPONIMI

Nagrađena:

Ana
Sladoja,
Garching-
HochbrückNAJVEĆI SVJETSKI
MINIJATURIST, HRVAT
(1498-
1578)SKITNICA,
PROPALICA

G

R.MJ. MINI-
JATURISTA
ZATVOR,
HAPSBITI NA
STOLCU
SKUPINA
PTICA

J

ITALIJANSKI
NOVACIZAŽETI,
ISCUJEDITINAJPOZNATIE
DJELO SLAV-
NOG MINI-
JATURISTASTARI
SLAVEN

RENIJ

R.MJ. MINI-
JATURISTA
ZATVOR,
HAPSBITI NA
STOLCU
SKUPINA
PTICABITI NA
STOLCU
SKUPINA
PTICA

PRIJEVODI

- Ovjereni prijevodi i hitni servis za hrvatski, njemački, engleski i španjolski jezik.
Dokument pošaljite telefaksom i prijevod će Vam biti dostavljen u najkraćem roku.

MONIKA LOVRIĆ

dipl. prevoditelj i sudski tumač.

Tel. 0 22 34 / 27 48 75; fax 27 48 77

NAGRADNA KRIŽALJKA

Rješenje pošaljite najkasnije do 5. III. 1999.

	TISUĆU TISUĆA	ŽENSKO IME (SORTA GROŽDA)	NEGACIJA, "NE" (LAT.)	RIJETKA RU- DA, PROMETU (PO GRADU ILLINOISU)	SNAŽAN ČOVJEK (M.N.)	ASTATIN	HALJINA STARIH RIMLIJANA	POSPREM- LJENO, ČISTO	GRAD U KO- JEM JE SLI- KAR UMRO 1578.	AUSTRIJA	
SITNOSLI- KARSTVO											POZADINA, PRIKRAJAK, ZAKUTAK
PREDMETI KOJI VRŠE IZOLACIJU, IZDAJAJCI										Ž IME FIZIČARKE CURIE	
PLAVETNI LAN						TAL GLUMAC GIULIANO DISNEYEV MIŠ					
I B			SKITALAC, LUTALAC						A P OVLAŠTENJE, PUNOMOĆ (M.N.)		
S J			GOROSTASI								
NAJVEĆI SVJETSKI MINIJATURIST, HRVAT (1498- 1578)							RIJEKA U IRSKOJ Ž. IME, LAVOSLAVA				
J											
ITALIJANSKI NOVAC						R F	I E POSUDA ZA PEČENJE		Ž. IME NOG. KLUB IZ MADRIDA		
IZAŽETI, ISCUJEDITI							VRUJEME, HORA (LAT.) PROKOP, KANAL			KALJI AUTO OZNAKA IRSKE	
NAJPOZNATIE DJELO SLAV- NOG MINI- JATURISTA											RIMSKI 6
STARI SLAVEN			NEPOSRED- NO PRIJE OPSEG			PETI PADEŽ KRUNA					
RENIJ			RIBARSKI TROZUB			LJUDI UGLAĐENI PREMA ŽENAMA					

VRH NA KRKU

Od osmero djece – sedmero u duhovnim zvanjima

Obitelj Antona i Mare Mrakovčić s Vrha na otoku Krku zasigurno je najbogatija obitelj duhovnim zvanjima u našoj domovini a možda i u svijetu. Naime, od osmero djece koji čine tu obitelj, sedmero ih je u duhovnim zvanjima. Redovnički poziv odabrale su s. Veronika i s. Benjamina, koje su članice druž-

be Karmelićanki Božanskoga Srca Isusova, dok su s. Marijana, s. Valentina i s. Mirjana u družbi Bosonogih karmelićanki. Dvojica sinova su svećenici, i to vlč. Mladen, voditelj Hrvatske katoličke

misije Traunreut, i vlč. Božidar, student na Biblicumu u Rimu, obojica svećenici krčke biskupije. Njihova sestra Milka jedina nije u duhovnome zvanju ali je neudata. ■

▲ Tradicionalni Dan otvorenih vrata u HKM Koblenz bio je ponovno prilika da vezilje pokažu svoja ostvarenja

▲ Vjeroučenici HKM Traunreut, koja je obilježila 25. obljetnicu djelovanja, okušali su se prije Božića u pravljenju jaslaca

Caritasova migracijska služba Esslingen, pod vodstvom Tome Čirka, priredila je još jedan obiteljski seminar (11.–13.12.1998. u Hayngen-Lauterdörfle), ovoga puta o perspektivama i šansama hrvatske mladeži pri povratku u domovinu. Referenti su bili djelatnici ministarstva povratka i useljništva vlade RH. Sudionici i gosti su se na kraju slikali za uspomenu na ovaj susret.

Susret mladih u Dubrovniku

2.-6.6.1999.

Hrvatski dušobrižnički ured iz Frankfurta organizira u suradnji s hrvatskim katoličkim misijama Susret hrvatske katoličke mladeži u Dubrovniku od 2. (polazak) do 6. lipnja 1999. godine.

Ovaj središnji susret hrvatske katoličke mladeži iz Njemačke održava se u sklopu priprema za proslavu Velikoga jubileja, a u godini posvećenoj Bogu Ocu. Za mjesto susreta izabran je drevni i lijepi Dubrovnik na krajnjem

hrvatskom jugu. Hrvatski mladi moći će tako upoznati povijesne, kulturne i religiozne spomenike „hrvatske Atene“, kako se često naziva Dubrovnik. Svi mladi će pritom zajedno slaviti misu, moliti, družiti se, radovati i zabavljati.

Ne propustite susret mladih u Dubrovniku! Za ovaj susret možete se prijaviti kod svojih svećenika i pastoralnih suradnika u hrvatskim katoličkim misijama.

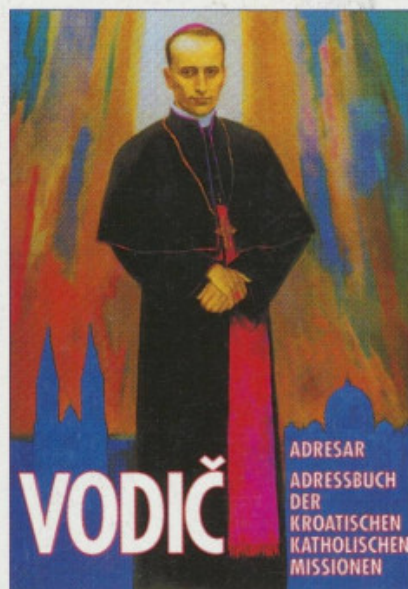
BIBELOLYMPIADE 1999

Biblijska olimpijada

1.5.1999.

U okviru priprema za proslavu Velikoga jubileja, a u godini Boga Oca, Hrvatski dušobrižnički ured iz Frankfurta organizira Biblijsku olimpijadu, koja će se održati

1.5.1999. u Offenbachu (Stadthalle). Za sudjelovanje na Biblijskoj olimpijadi možete se prijaviti kod svećenika ili pastoralnih suradnika u hrvatskim katoličkim misijama.

Iz tiska je izišao novi VODIČ, adresar hrvatskih katoličkih misija i župa u svijetu, koji već godinama izdaje Hrvatski dušobrižnički ured. Radi se o najnovijim adresama, telefonskim i telefaks brojevima, kao i najaktualnijim personalnim promjenama u hrvatskim katoličkim misijama i župama. U Vodiču se osim toga nalaze također adrese socijalnih ureda Caritasa i psiholoških službi na hrvatskom jeziku; adrese njemačkih biskupija i biskupijskih referata za pastoral stranaca, kao i adrese biskupijskih i redovničkih sjedišta Crkve u Hrvata, kako u Hrvatskoj tako i u BiH. Tu su i adrese diplomatsko-konzularnih predstavništava Republike Hrvatske i RBiH, te poštanski i telefonski pozivni brojevi mjesta u Hrvatskoj i Federaciji BiH.

Novi VODIČ možete naručiti na adresi:

Hrvatski dušobrižnički ured
An den Drei Steinen 42, D-60435 Frankfurt
tel. 069/9 54 04 80, fax. 95 40 48 24

▼ Tamburaši i folklorasi HKM Nürnberg okupljeni su u KUD „Don Josip Kokorić“ koji vodi svećenik don Rudi Belko. Na raznim manifestacijama u Nürnbergu i okolici oni predstavljaju hrvatsku folkloru i izvornu glazbenu baštinu.

